

Udskriftsdato: 5. januar 2026

AFG nr 9561 af 30/04/2019 (Gældende)

Kursgevinst ved omlægning / eftergivelse af gæld. Begrænsning af retten til fremførsel af underskud mv. Tab ved indfrielse af gæld i fremmed valuta

Ministerium: Skatteministeriet

Journalnummer: 18-1521652

Kursgevinst ved omlægning / eftergivelse af gæld. Begrænsning af retten til fremførsel af underskud mv. Tab ved indfrielse af gæld i fremmed valuta

En del af bankgælden for personlige landbrugskunder med stor gæld påtænkte omlagt til ansvarlig kapital, der blev anset for at have en lavere kursværdi end den oprindelige gæld.

Skatterådet fandt, at skyldnerne ville erhverve en kursgevinst ved omlægningen, men da gælden ikke ville blive nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor, var kursgevinsten skattefri, jf. kursgevinstlovens § 21, stk. 1.

Skatterådet fandt, at omlægningen af en del af gælden til ansvarlig lånekapital med en lavere kursværdi ville medføre, at der skulle ske begrænsning i retten til fremførsel af uudnyttede underskud og kildeartsbegrænsede tab, jf. personskattelovens § 13 a, stk. 1 og 5.

Skatterådet fandt, at skyldnerne ville have fradrag for tab ved indfrielse af ansvarlige lån i fremmed valuta.

Skatterådsmøde 30. april 2019 - SKM2019. 328. SR

Spørgsmål

1. Kan Skatterådet bekræfte, at indgåelse af en rekonstruktionsaftale, jf. sagsfremstillingen, ikke medfører en eftergivelse af gælden, omfattet af kursgevinstlovens § 21?
2. Kan Skatterådet bekræfte, at indgåelse af en rekonstruktionsaftale, jf. sagsfremstillingen, ikke i sig selv medfører, at retten til at fremføre skattemæssige underskud eller kildeartsbegrænsede tab begrænses, jf. personskattelovens § 13 a?
3. Kan Skatterådet bekræfte, at personligt erhvervsdrivende, der refinansierer oprindelige lån i danske kroner med ansvarlige lån i fremmed valuta, vil have fradrag for tab ved indfrielsen af de ansvarlige lån, jf. kursgevinstlovens § 23?

Svar

1. Nej, se dog indstilling og begrundelse.
2. Nej.
3. Ja, se dog indstilling og begrundelse.

Beskrivelse af de faktiske forhold

Indledningsvis skitseres kort Spørgers påtænkte rekonstruktionsmodel til økonomisk truede landbrug og baggrunden for dansk landbrugs aktuelle situation.

Spørger ønsker at tilbyde eksisterende personlige landbrugskunder med stor gæld en rekonstruktionsmodel, hvor en evt. fremtidig akkord afhænger af en række forhold, herunder særligt udviklingen af prisen på landbrugsjord.

Landbruget er en vigtig sektor i dansk økonomi, der uanset konjunkturerne i verden sørger for store eksportindtægter og beskæftigelse til mange mennesker, især i områder af landet hvor det ellers kan være vanskeligt at finde job. Store investeringer over en længere årrække, særligt frem til finanskrisens udbrud, har ført til en kraftig gældsforøgelse, som indtjeningen hos en række landmænd ikke har kunnet honorere efter landbrugets to store kriser i henholdsvis 2009/10 og 2015/16.

Spørgeren har ydet finansieringen til en række af disse landbrug. En finansiering der er ydet på markedsvilkår og ud fra forventninger til markedet, som desværre ikke holdt.

I 2015 udarbejdede den daværende regering, landbruget og den finansielle sektor et fælles oplæg på landbrugsområdet, ”Bedre vilkår for dansk landbrug”, med sigte på at forbedre dansk landbrugs rammevilkår og finansielle forhold. Efterfølgende har nuværende regering gennemført en række forbedringer af landbrugets rammevilkår. Dansk Landbrugskapital (DLK) er etableret på baggrund af kapital fra staten og en række pensionskasser (DLK yder ansvarlige lån til landbruget i forbindelse med investeringer og rekonstruktioner). Finanstilsynet har indføjet en ny mulighed/præcisering af reglerne omkring OIV (Objektiv Identifikation for Værdiforringelse) overfor finanssektoren i forbindelse med omlægning af lån til ansvarlige lån. Finanstilsynet tilskynder hermed bankerne til at indgå rekonstruktionsaftaler med nødlidende landbrug med det formål at reducere bankens nedskrivninger.

Spørger ønsker at hjælpe et presset erhverv og har over nogen tid arbejdet på at finde nogle alternative rekonstruktionsløsninger, som kan tilbydes til de mest effektive og egnede bedrifter i bankens portefølje. Løsningerne skal ses i et forsøg på at hjælpe bedrifter, hvis umiddelbare alternativ vurderes at være konkurs pga. belåningen. Det er målet at styrke kapitalstrukturen i bedrifterne ved konvertering af gæld, så de fremadrettet har en fremtid og dermed kan løftes ud af OIV samt reducere bankens tab.

En forudsætning for, at en rekonstruktion af gælden vil give den enkle landbruger mulighed for en rentabel drift, er imidlertid, at skattereglerne ikke medfører en utilsigtet beskatning med det resultat, at såvel landbrugeren som banken var bedre stillet ved at opretholde den finansielt uholdbare situation eller alternativt vælge konkurs.

Det skal bemærkes, at Spørgeren på ingen måde er forpligtet til at indgå sådanne rekonstruktionsaftaler. Spørger kunne teoretisk set opnå samme resultat ved at lade de eksisterende låneaftaler fortsætte og efter en årrække søge sig fyldestgjort i landbrugerens aktiver. Når Spørgeren alligevel tilbyder landbrugeren at indgå en sådan aftale, er det formålet at skabe et incitament for landbrugeren til at fortsætte driften og dermed muligheden for at få afviklet gælden.

Spørgers model for rekonstruktion af gældstyngede landbrug

Den påtænkte rekonstruktionsmodel styrker landmandens incitament til at afvikle gælden, men begrænser også dennes dispositionsrettigheder, ligesom der stilles strenge krav til performance.

Spørger omlægger delvis nuværende bankgæld til ansvarlige lån og skaber dermed balance i kapitalstrukturen. Ved omlægningen deler Spørger risikoen med landmanden og lader fremtidig performance og meget volatile råvarepriser samt udviklingen i ejendoms-/jordprisen have væsentlig indflydelse på gældens indfrielsesvilkår.

Den del af den almindelige bankgæld, der omlægges til ansvarlige lån undtages fra sikkerhedsstillelsen og træder således tilbage i tilfælde af konkurs m.m.

Med denne løsning ønsker Spørger ikke en akkordering på tidspunktet for aftalens indgåelse, idet det sender et uønsket signal til erhvervet. Spørger ønsker således ikke at nedskrive gælden på tidspunktet for aftalens indgåelse, blot for at se landbrugsjorden solgt med gevinst efter en kortere årrække uden at få del i denne.

Udkast til rekonstruktionsaftale er vedlagt som bilag 1.

Det kendetegnende ved den forelagte model er, at landmandens eksisterende gæld opdeles i en "sund gæld", som serviceres på normale vilkår for erhvervet, og en "usund gæld", som omlægges til ansvarlige lån med særlige afviklingsvilkår, hvor eventuel overskydende likviditet anvendes til afdrag.

Opdelingen mellem "sund gæld" og "usund gæld" foretages med baggrund i en gældsserviceringssevneberregning som estimerer, hvor meget likviditet bedriften kan genere ved robuste prisniveauer.

Gældsserviceringssevneberregningen bygger på budgetter, som udarbejdes af en økonomikonsulent fra en af landbrugets landboforeninger (DLBR-virksomheder) for at opnå høj grad af uvildighed, samt Spørgers vurdering.

Den "sunde gæld" sammensættes med et banklån med løbende afvikling og løbetid i forhold til aktivernes og aftalens løbetid samt en passende driftskredit. Kundens realkreditlån omlægges helt eller delvis for at sikre en passende afdækning af renterisikoen og en passende afdragsprofil i forhold til aktivernes forventede restlevetid.

Den "usunde gæld" opdeles i to ansvarlige lån, som begge er rentefrie:

- Ansvarligt Lån 1 (vil alene blive afviklet, forudsat der er overskudslikviditet)
- Ansvarligt Lån 2 (afdragsfrit lån med særlige indfrielsesvilkår)

For modellen gælder, at kundens nominelle gæld vil være den samme før og efter refinansieringen, ligesom det kan forudsættes, at kursværdien af det samlede engagement før og efter refinansiering af banklån m.v. er den samme – dvs. Spørgers mulighed for at få tilbagebetalt gælden er den samme før og efter omlægningen.

Eksisterende sikkerheder for lån m.v. der refinansieres, stilles til sikkerhed for nye engagementer.

Der sker dog ikke sikkerhedsstillelse for ansvarlige lån. Disse sikkerheder har indtil omlægningen oftest været stillet til sikkerhed for "ethvert mellemværende mellem låntager og Spørger".

Eksempel på sammensætning af bankgæld før og efter rekonstruktion:

Mio. kr.	Før indgåelse af aftale	Efter indgåelse af aftale
Driftskredit	5,0	2,0
Banklån	6,0	2,0
Ansvarligt Lån 1	0	4,0
Ansvarligt Lån 2	0	3,0
I alt	11,0	11,0

Det bedes lagt til grund, at Spørger ikke ønsker at give saldokvittering på nogen del af gælden ved indgåelse af denne aftale, men ønsker i stedet at dele risikoen med landbrugeren i en ikke ubetydelig årrække. Dog giver Spørgeren saldokvittering på ikke-betalte og ikke-tilskrevne renter på visse lånefaciliteter. Disse renter er således ikke skattemæssigt fratrukket hos debitor.

Det bedes lægges til grund, at gælden til Spørgeren udgør mere end 50 pct. af den usikrede gæld.

Særligt om indfrielse og akkordering:

Indfrielsesvilkårene sikrer generelt, at Spørger får del i eventuel fremtidig værditilvækst som følge af stigende afregningspriser på landbrugsprodukter og prisstigninger på landbrugsjord. Dette kan resultere i, at Spørger får en betydelig del af sit oprindelige udlån tilbagebetalt - bortset fra renter på de ansvarlige

lån. Modsat er der også risiko for at betydelig del af oprindeligt udlån tabes, såfremt kunden ikke kan leve op til aftalen for eksempel på grund af ugunstige produktpriser.

Udsving i produktpriser kan eksemplificeres ved følsomheden på to gennemsnitlige landbrug med animalsk produktion jf. nedenstående tabel. Desuden vil landbruget være påvirket af en række andre risikofaktorer som svingende energipriser, vejrforhold, høstudbytte og renterisiko mv, hvorfor der løbende vil være usikkerhed om, hvorvidt der kan skabes overskudslikviditet til afvikling på Ansvarligt Lån 1.

	Udsving i afregningspris	Ændring i overskudslikviditet til afvikling på Ansvarligt Lån 1 (DKK)
Mælkeproducent med 200-300 køer	+/-10% mælkepris (0,25 kr. pr. kg)	+/- 625.000
Slagtesvineproducent med årlig produktion af 10-12.000 slagtesvin	+/- 10% svineafregning (1 kr. pr. kg)	+/- 900.000

Følgende figurer udbygger de svingende prisforhold for landbrugets produkter, som direkte kan aflæses i landmændenes regnskaber.

Desuden kan der med baggrund i den historiske udvikling dokumenteres en løbende værdistigning på landbrugsejendomme/-jord. En faktor som anført i ovenstående også vil have væsentlig indflydelse på gældens indfrielsesvilkår ved rekonstruktionsaftalens ophør.

I det følgende vises 4 indfrielsesscenarioer på beregning af indfrielsesbeløb på Ansvarligt Lån 2.

Hovedtallene fra eksemplet og tilhørende scenarier er samlet i nedenstående tabel.

Yngre Landmand	DKK 1.000		
Ejendomsværdi:	26.000		
- heraf jordværdi	15.000		
<i>Sund gæld:</i>		<i>Usund gæld:</i>	
- heraf Realkredit	22.000	- Ansvarligt Lån 1	4.000
- heraf Banklån	4.000	- Ansvarligt Lån 2	3.000
DKK 1.000	Afdrag på Ansvarligt Lån 1	Stigning på jord	Akkord af ansvarlige lån 1 og 2
Scenarie 1:	4.000	10%	2.357
Scenarie 2:	2.000	10%	857
Scenarie 3	0	10%	0
Scenarie 4:	2.000	0%	1.500

For detaljerede beregninger henvises til bilag 4

Eksemplet viser at indfrielsesbeløb i høj grad vil være afhængig af landmandens indtjeningsevne og dermed mulighed for at skabe overskudslikviditet til afdrag på Ansvarligt Lån 1, samt udviklingen i ejendoms-/jordpris.

Ved indgåelse af aftalen er det således ikke muligt at fastsætte et beløb/niveau for en eventuel akkord.

Det er Spørgers sigte, at konverteringen af gæld til ansvarlige lån skal efterleve punkt 22 i Finanstilsynets vejledning af 29. oktober 2015 om individuelle nedskrivninger og hensættelser af hvilken følgende fremgår:

”Punkt 22

For landbrugskunder gælder, at et institut kan have indgået en aftale med kunden om, at instituttet har konverteret en del af kundens gæld til ansvarlig kapital under nærmere angivne forudsætninger og på baggrund heraf har indgået en ny låneaftale med kunden om den tilbageværende gæld og med i øvrigt væsentligt ændrede vilkår i forhold til den oprindelige låneaftale.

Aftalen kan udformes på forskellige måder og kan eventuelt, men ikke nødvendigvis, omfatte,

- *at den ansvarlige kapital henstår uden rente- og/eller afdragsbetaling i aftaleperioden,*
- *at kunden skal starte hel eller delvis afvikling af den ansvarlige kapital, hvis udviklingen i landbrugskundens økonomi, priser på landbrugsaktiver, afregningspriser eller lignende er mere positiv end forudsat ved aftalens indgåelse, og*
- *at konverteringen bortfalder, hvis kunden ikke overholder sine forpligtelser i henhold til aftalen.*

Der er ikke indtruffet OIV for en sådan landbrugskunde, hvis de følgende betingelser alle er opfyldt:

- *Instituttets opgørelser af, hvordan kundens økonomi vil være efter gældskonverteringen i henhold til aftalen, viser, at der ikke vil være OIV som følge af betydelige økonomiske vanskeligheder. Endvidere gælder det samme for kundens økonomi, hvis en mere positiv udvikling medfører, at den konverterede gæld skal tilbagebetales helt eller delvist. Beregningen skal tage udgangspunkt i forventede afregningspriser og kundens evner som landmand, baseret på hidtidige resultater.*
- *Kunden har i den periode, der eventuelt er forløbet siden aftalens indgåelse, overholdt sine forpligtelser i henhold til den nye låneaftale, og instituttet kan sandsynliggøre, at kunden fortsat vil kunne gøre det.*
- *Instituttet har tabsafskrevet hele den gæld, som er konverteret til ansvarlig kapital.*

Ovenstående gælder ikke for andre kunder end landbrugskunder ”

Ifølge Finanstilsynets vejledninger skal gælden nedskrives til 0. Henset til at Spørger udelukkende tilbyder denne refinansiering til udvalgte kunder med en sund drift og den lange løbetid, forventer Spørger, at gælden bliver helt eller delvist tilbagebetalt og derfor har en væsentligt højere kursværdi end efter Finanstilsynets retningslinjer.

Supplerende oplysninger i e-mail af 11. januar 2019

Spørgeren har i e-mail af 11. januar 2019 oplyst følgende:

Du kan forudsætte, at ordningen opfylder betingelserne for at være en samlet ordning – dvs. kun små kreditorer holdes uden for ordningen. Småkreditorerne vil ofte være betalt vedr. de lånefaciliteter, som vi har stillet debitor til rådighed.

Da vi jo som sagt ikke mener, at der ved indgåelse af den pågældende aftale foreligger en nedskrivelse af gælden, må du gerne uddybe behovet for oplysninger om hvad gældens værdi har for banken for at kunne besvare forespørgslen. Jeg kan generelt oplyse dig, at Spørgeren (F1-Bank) ikke nedskriver/eftergiver gæld hos debitorer mere end hvad forretningsforholdet kræver.

Supplerende oplysninger ved telefonsamtale af 28. marts 2019

Spørgeren har ved telefonsamtale af 28. marts 2019 oplyst, at der den 30. april 2019 stadig vil være tale om påtænkte og ikke foretagne dispositioner.

Spørgers opfattelse og begrundelse

Spørgsmål 1 ønskes besvaret med et Ja

Begrundelse

Efter kursgevinstlovens § 20 medregnes gevinst og tab på gæld efter kursgevinstlovens §§21-23, mens den skattemæssige behandling af gevinst på gæld som følge af tvangsakkord m.m. reguleres efter kursgevinstlovens § 24. En grundlæggende forudsætning for, at reglerne finder anvendelse, er imidlertid, at der realiseres en gevinst eller indgås en bindende aftale om nedsættelse af gælden.

Den af Spørger præsenterede rekonstruktionsmodel er grundlæggende et udtryk for, at den eksisterende gæld opretholdes i en årrække, hvorefter der foretages en beregningsmæssig opgørelse eller realisering af alle låntagers aktiver. Der sker således hverken en realisering af gevinst på gæld, eller indgås en aftale om gælds-nedsættelse. Aftalens og dens skattemæssige virkninger for låntager skal derfor vurderes i dette lys.

Skatterådet har i SKM 2018.35 SR (indbragt for landsskatteretten) tiltrådt SKATs indstilling om, at omlægning af eksisterende lån til ansvarlige lån, der kunne indfries til kurs 50 indenfor en kortere årrække - 5 år – skal sidestilles med en gældseftergivelse omfattet af kursgevinstlovens § 21.

I forhold til SKM 2018.35 SR indeholder de af Spørger tilbudte nye ansvarlige lån m.m. ingen på forhånd fastlagt indfrielseskurs for debitor, og det kan derfor ikke på tidspunktet for refinansieringen vurderes, om der foreligger en gældseftergivelse. Særligt henset til aftalens løbetid er op til 15 år og at tilbagebetalingen afhænger af indtjeningssevnen og prisudviklingen på bl.a. landbrugsjord gør spørgers rekonstruktionsaftale usammenlignelig med den i SKM 2018.35 SR behandlede model.

Det skal indledningsvist vurderes, om omlægningen af den eksisterende gæld til ny gæld har skattemæssig betydning. Dvs. om den blotte refinansiering af lån anses for en realisation af det oprindelige lån og optagelse af et nye lån - og dermed en gældseftergivelse, såfremt kursværdien af det nye lån er lavere end oprindeligt optagne lån. Spørger mener ikke, dette er tilfældet.

Om ændring af lånevilkår gælder ifølge juridisk vejledning afsnit C. B. 1.7.5 ”Ændringer i de aftalte vilkår for en fordring kan have en sådan karakter, at fordringen anses for afstået, og en ny fordring anses for stiftet”. På trods af at en ændring af afdragsvilkår m.m. kan være en væsentlig ændring, findes der ikke praksis, der statuerer, at indgåelse af en rekonstruktionsaftale uden nedsættelse af gælden isoleret set har medført, at det oprindelige lån er indfriet, når den nominelle gæld er uforandret.

Det centrale i den af Spørger præsenterede aftale er således, at fordringen mod låntager bliver fastholdt i op til 15 år efter indgåelsen af aftalen og dermed reelt kun er udtryk for en henstand. En henstand Spørger kunne indrømme låntager selv uden en aftale.

At en henstand netop ikke er en realisation understøttes af SKM 2001.179 DEP, hvor det fremgår ”Det vil derfor fortsat være sådan, at en lempelse af betalingsvilkårene, der alene er udtryk for ren henstand, ikke er en gælds-nedsættelse, idet der herved ikke vil være tale om en nedsættelse af det beløb, der skal betales” – og dermed ingen realisation.

I relation til om gælden er indfriet, bør det således ikke have nogen betydning, om der stiltiende indrømmes henstand med tilbagebetalingen, laves et tillæg til et eksisterende lån der udskyder tilbagebetalingen, eller der laves en refinansiering med et nyt lån med tilsvarende ændring af tilbagebetalingsforløbet, så længe den nominelle gæld er uændret.

Der foreligger derfor efter Spørgers opfattelse ikke en gældseftergivelse ved refinansiering af gælden.

Det skal herefter vurderes, om aftalevilkårene i de ved refinansieringen etablerede ansvarlige lån medfører, at der foreligger en nedskrivning af gælden på tidspunktet for aftalens indgåelse – dvs. om aftalen er suspensiv eller resolutiv. Der henvises til juridisk vejledning afsnit C. C. 2.5.3.4

Det er en grundlæggende forudsætning, at før der kan forekomme beskatning af en gevinst eller fradrag for et tab m.m.- skal gevinsten/tabets med en vis sikkerhed kunne opgøres. Se f.eks. SKM 2007.502 SR og SKM 2004.265 ØLR. Aftaler, hvor en sådan opgørelse ikke er mulig, er suspensive og udskyder de skattemæssige konsekvenser.

Da det først ved en evt. indfrielse af de ansvarlige lån m.m. kan vurderes, om der foreligger en nedskrivning af den refinansierede gæld, og dermed en gældseftergivelse/ gældsnedskrivelse af denne, må dette medføre, at de skattemæssige konsekvenser af aftalen tilsvarende udskydes indtil dette tidspunkt, da ingen af parterne i aftalen har indflydelse på, om der rent faktisk vil ske en nedskrivning/eftergivelse – endnu mindre om størrelsen af en sådan nedskrivning.

At dette er af central betydning ved vurdering om der foreligger en endelig aftale er understøttet af SKM 2018.339 (Vestre Landsret Dom i BS-437/2016-VLR), hvor der netop blev lagt vægt på *”at aftalen mellem banken og landmanden indebar en reel mulighed for, at banken i aftalens løbetid ville opnå en ikke uvæsentlig yderligere dækning af den foreløbigt usikrede gæld..... der har på den anførte baggrund bestået en reel usikkerhed om den endelige opgørelse af gældseftergivelsen på tidspunktet for indgåelse af aftalen mellem landmanden og banken”* Og videre *”Vi finder i lighed med Landsskatteretten, at betingelsen om den beløbsmæssige opgørelse af opgørelse af gældseftergivelsen ifølge aftalen skal anses som en suspensiv betingelse i skatteretlig henseende, og at der tidligst med virkning for indkomståret 2017 skal ske nedsættelse af underskud i henhold til personskattelovens § 13a”*

Usikkerheden omkring opgørelsen af gældseftergivelsen er tydeligt eksemplificeret i vedlagte eksempler jf. ovenfor, hvor netop indfrielsesbeløb – og dermed en eventuel akkord - i høj grad afhænger af indtjeningsevnen og udviklingen i ejendoms-/jordpris.

Da debtors nominelle gæld er den samme før og efter refinansieringen, og da gælden fastholdes og ikke nedskrives på aftaletidspunktet eller i en overskuelig fremtid herefter, falder Spørgers rekonstruktionsmodel således udenfor den i juridiske vejledning afsnit C. B. 1.5 eksemplificering af forskellige type frivillige akkorder, herunder særligt *”kreditor nedsætter debtors hæftelse, uden at fordringens nominelle gæld nedsættes”*.

Spørgsmål 1 skal derfor besvares med et ja.

Spørgsmål 2 ønskes besvaret med Ja

Begrundelse

Reglerne om begrænsning af underskud for personer er reguleret af personskattelovens § 13A

Det er en grundlæggende forudsætning for, at denne bestemmelse finder anvendelse – og dermed en nedsættelse af skattemæssige underskud m.m., at der indgås en aftale om nedsættelse af skyldners gæld.

Da der ved den indgåede rekonstruktionsaftale ikke er indgået en endelig aftale om nedsættelse af skyldners gæld, finder reglerne om nedsættelse af uudnyttede underskud efter personskattelovens 13A, stk. 5, ikke anvendelse.

Reglerne om underskudsbegrænsning finder først anvendelse på tidspunktet, hvor aftalen udløber og der kan ske en beløbsmæssig opgørelse af en mulig gældsnedskrivelse.

Der henvises i øvrigt til begrundelsen i spørgsmål 1.

Spørgsmål 2 skal derfor besvares med et ja.

Spørgsmål 3 ønskes besvaret med et Ja

Begrundelse

Beskatning af gevinst og tab på gæld i fremmed valuta er reguleret af kursgevinstlovens § 23. Kursgevinstloven § 23 finder dog ikke anvendelse, hvis låneforholdet er omfattet af kursgevinstloven § 22 eller 24 A.

Da debitor skal betale den oprindelige hovedstol tilbage, er forholdet ikke omfattet af kursgevinstlovens § 22 (overkurslån). Låneforholdet er videre ikke omfattet af kursgevinstlovens § 24A.

Refinansieres ”usund gæld” i danske kroner til ansvarlige lån i fremmed valuta sker der efter praksis én realisation af den usunde gæld, jf. juridisk vejledning afsnit C. B. 1.7.5. Herved sker der en nedsættelse af den oprindelige gæld, i det omfang kursværdien af de nye ansvarlige lån i fremmed valuta er lavere end det oprindeligt udbetalte låneprovenu jfr. KGL §§21 og 24.

I det omfang låntager tilbagebetaler eller indfrier de nye ansvarlige lån i fremmed valuta, vil debitor have fradrag for et eventuel kurstab, såfremt gevinsten eller tabet overstiger 2.000 kr., jfr. KGL § 23.

At et fradrag for et sådant kurstab ikke er en omgåelse eller udnyttelse af skattereglerne skal ses i sammenhæng med formålet med reglerne om underskudsbegrænsning – nemlig at sikre, at der ikke foretages fradrag for omkostninger der aldrig er betalt. I takt med at landbrugeren indfrier gælden jf. indfrielsesvilkårene, sker der reelt betaling af omkostninger via kurstab. Landbrugeren bør derfor få fradrag for disse ”omkostninger” via KGL § 23 i takt med indfrielsen.

Spørgsmål 3 skal derfor besvares med et ja.

Høringssvar fra spørgeren af 18. februar 2019

Spørgeren har i høringssvar af 18. februar 2019 fremført følgende:

Det gøres indledningsvist gældende, at når debtors gæld er den samme før som efter indgåelse af en aftale som i nærværende sag, må det kræve en klar hjemmel i skattelovgivningen for at fastslå at gælden er indfriet, nedskrevet eller akkorderet. Særligt når gældsforholdets parter er uændret. En sådan uoverensstemmelse mellem den civilretlige forståelse af begreberne indfrielse og akkordering og den skatteretlige forståelse, bør fremgå af lovteksten eller som minimum af forarbejderne. At der i sådan en situation ikke foreligger en indfrielse af gælden og dermed en akkordering m.m. er da også underbygget af de kilder som Skattestyrelsen netop henviser til (Kursgevinstloven med kommentarer), men som Skattestyrelsen ikke mener skal finde anvendelse – ”*gældseftergivelse foreligger, når der med kreditor indgås en aftale om hel eller delvis bortfald af gælden*”.

Skattestyrelsen kan ved fortolkning af retsreglerne ikke afvise at bruge almene gældende fortolkningsprincipper. Der henvises til ”Retskilderne og den juridiske metode af Jens Evald 1997, side 58-64”. Skattestyrelsen afvisning af at slutte modsætningsvist ved fortolkning af kursgevinstlovens §24, stk.1 og bemærkningerne til bestemmelsen må afvises. En modsætningsvist fortolkning af kursgevinstlovens § 24 bør føre til at, der ikke foreligger en gældseftergivelse udenfor bestemmelsens ordlyd. Selv hvis der ikke

kan slutes modsætningsvist af kursgevinstlovens § 24 og dens forarbejderne, men derimod anlægges en ordlydsfortolkning, formålsfortolkning eller en analogislutning vil dette øvrigt ikke føre til andet resultat, end at kursgevinstlovens § 24, stk.1 kun omhandler konvertering af gæld til aktier. De anførte bemærkninger til kursgevinstlovens § 24 tydeliggør netop, at kun i situationer, hvor kreditors status (kreditors fordring) ændres væsentligt – fra långiver til kapitalejer, skal der ses på fordragens reelle værdi i forbindelse med indfrielsen af gælden og debtors underskudsfremførsel.

Skattestyrelsen henvisning til, at hvis et lån bliver rentefrit eller en sikkerhed bliver opgivet, vil der være tale om så væsentlige ændringer at lånet er indfriet skatteretligt, må derfor afvises.

Med hensyn til renteændringen henviser Skattestyrelsen som begrundelse til juridisk vejledning afsnit C. B. 1.7.5, hvor af det fremgår ”Om en renteændring medfører, at fordringer anses for afstået, beror på en væsentlighedsvurdering”.

Generelt må det afvises, at en ændring af renten er væsentlig, når der er tale om et nødlidende udlån. Det væsentlige for en kreditor i situation, hvor debtors tilbagebetalingsforpligtigelser svigter, er få hele eller så meget så muligt af udlånet tilbagebetalt. En ændring af en låneaftale eller indgåelse af et tillæg til en låneaftale, der har til formål at opnå en højere tilbagebetaling, er ikke væsentlig ændring i forhold til oprindeligt indgåede låneaftale, så længe udlånet stadig består. Kun en opgivelse af den ret - f.eks. ved konvertering af udlånet til aktier er væsentlig jf. bemærkningerne ovenfor. Det må således kræve en klar lovhjemmel, før kreditors forsøg på at opnå den højst mulige tilbagebetaling, skal have skattemæssige konsekvenser for kreditor og debitor.

Skal der på trods af dette alligevel foretages en væsentlighedsvurdering af renten på lånet, må en sådan vurdering foretages dels ud fra de oprindeligt indgåede låneaftaler, og dels ud fra markedsrenten i samfundet. Bortset fra fastforrentede obligationslån og lignende pantebrevslån, er alle udlån foretaget af pengeinstitutter som udgangspunkt variabelt forrentede, og kan i teorien derved blive uforrentede eller negativ. Tilsvarende gælder i øvrigt for alle indlån i pengeinstitutter. De indgåede låneaftaler, der omlægges, er alle oprindeligt indgået med en aftale om variabel forrentning. En renteændringer – herunder en nulstilling af renten – er derfor ikke en ændring af låneforholdet og derfor ikke væsentlig. Skal der foretages en væsentlighedsvurdering - på trods af den oprindelige aftale om variable forrentning – må renteændringen vurderes i forhold den alternative placeringsrente, som banken kan opnå. Henset til den lave markedsrente, kan det forhold at renten nulstilles, derfor ikke føre til, at renteændringen anses som væsentlig.

Skattestyrelsens henvisning til SKM 2003.545 LR er ikke relevant i denne sammenhæng. Dels var der i den pågældende sag tale om et fastforrentet lån, og dels var der i denne sag ikke tale om en nødlidende fordring.

Det bemærkes, at i SKM 2018.339 er ændringen af renten ikke omtalt. Det forekommer dog usandsynligt, at der i den pågældende sag, blev beregnet rente, når der henses til skyldners økonomi.

Det må herudover afvises, at en frigivelse af en sikkerhed - alene eller sammen med en rentedsættelse - kan anses for at være en så væsentlig ændring af et låneforhold, at det medfører at gælden anses for indfriet. Alene af den grund, at gælden stadig består – sikkerhed eller ej – taler imod dette synspunkt. Det bemærkes, at der i forbindelse med vedtagelsen af L 2016 -06-08-652 (forbud mod sikkerhedsstillelse af aktiver i virksomhedsordningen for privatgæld) ikke noget sted er omtalt, at en frigivelse af sikkerheden har den afledte konsekvens at pantsikrede lån, anses for indfriet. Det må også her fastholdes, at det forhold at den skattemæssige behandling af lånet (hvor sikkerheden frigives) ikke er omtalt i forarbejderne m.m. ikke giver mulighed for at indfortolke at det modsatte skulle være gældende.

I den ovenfor refererede sag SKM 2018.339 VLR opgav hovedkreditor pant (rykning af pant) uden at dette i sig selv gav anledning til at vurdere, om gælden var indfriet eller nedsat.

Skal der – uagtet at der ikke findes lovhjemmel, afgørelser eller praksis der understøtter at frigivelse af pant skulle være en realisation af den sikrede gæld - foretages en væsentlighedsvurdering af frigivelsen af pantet, må en sådan vurdering i den konkrete sag medføre, at dette ikke er væsentligt. Den frigivne sikkerhed består af pant, der ikke har nogen tvangsrealisationsværdi – hverken umiddelbart før eller efter indgåelse af den omhandlede aftale. Det frigivne pant forringer således på ingen måde kreditor i at få udlånet tilbagebetalt, og er derfor ikke væsentlig.

Endelig er spørger uenig med Skattestyrelsen i, at SKM 2018.339 VLR ikke kan føre til andet resultat. Det afgørende er aftalens indhold og formål, og ikke aftalens benævnelse. Der er således intet, der tilsiger en skatteretlig forskellig behandling af en ændring af et eller flere lånevilkår og en suspensivt betinget akkordaftale i form af tillæg til et eksisterende lån. Dette i særdeleshed, når der ved besvarelsen af spørgsmål 2 netop behandles spørgsmålet om underskudsforeførsel, som var til bedømmelse i ovennævnte dom fra Vestre Landsret.

De ændrede vilkår medfører ikke, at fordringens værdi for kreditor bliver mindre – tværtimod, vurderes det, at sandsynligheden for en tilbagebetaling bliver større. Det bemærkes, at de omlagte udlån er nedskrevet til 0, og derved ikke kan blive mindre.

Afslutningsvist bemærker spørger, at faktum den i netop offentliggjorte afgørelse SKM 2019.37 LSR afviger på så væsentlige punkter, at denne afgørelse ikke er sammenlignelig med spørges model. Der henvises særligt til, at skyldners gæld i SKM 2019.37 LSR forventelig bliver nedskrevet med 50 pct. efter en løbetid på kun 5 år. Dvs. modsat spørgers model er der en på forhånd fastlagt nedskrivning af debtors gæld efter kun 5 års løbetid.

I relation til Skattestyrelsen usikkerhed omkring at gælden er nedskrevet til et lavere beløb, end værdien er for kreditor, bedes det forudsætningsvist lægges til grund at dette ikke er tilfældet.

Skattestyrelsens indstilling og begrundelse

Spørgsmål 1

Det ønskes bekræftet, at indgåelse af en rekonstruktionsaftale, jf. sagsfremstillingen, ikke medfører en eftergivelse af gælden, omfattet af kursgevinstlovens § 21?

Begrundelse

Det er oplyst, at spørger delvis konverterer nuværende bankgæld til ansvarlig kapital, og at denne del af gælden undtages fra sikkerhedsstillelse og således træder tilbage i tilfælde af konkurs m.m. Der foretages ikke nogen akkordering på tidspunktet for aftalens indgåelse, og kundens nominelle gæld vil være den samme før og efter refinansieringen. Spørgeren har fremført, at kursværdien af det samlede engagement før og efter refinansieringen af banklån m.v. også er den samme, dvs. kundens mulighed for tilbagebetaling af gælden er den samme før og efter omlægningen. Det er endvidere oplyst, at spørgeren ikke giver saldokvittering på nogen del af gælden ved indgåelse af aftalen – bortset fra ikke-betalte og ikke-tilskrevne renter på visse lånefaciliteter.

Efter det oplyste stilles eventuelle eksisterende sikkerheder for ansvarlige lån m.v., der refinansieres, til sikkerhed for nye engagementer. Der sker dog ikke sikkerhedsstillelse for ansvarlige lån. Den ansvarlige gæld opdeles i to ansvarlige lån, som begge er rentefrie. Ansvarligt Lån 1 vil alene blive afviklet, såfremt der er overskudslikviditet, medens Ansvarligt Lån 2 er et afdragsfrit lån med særlige indfrielsesvilkår.

Det er oplyst, at det kan forudsættes, at ordningen opfylder betingelserne for at være en samlet ordning, idet gælden til spørgeren udgør mere end 50 pct., af den usikrede gæld, og kun små kreditorer holdes uden for ordningen. Småkreditorer vil i øvrigt ofte være betalt vedrørende de lånefaciliteter, som spørgeren har stillet debitor til rådighed.

Efter Skattestyrelsens opfattelse er der tale om så væsentlige ændringer af lånevilkårene, at den del af de tidligere lån, der omlægges til ansvarlige lån, må anses for indfriet, og nye lån som ansvarlig indskudskapital stiftet, jf. Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.7.5, samt Ligningsrådets afgørelser i TfS 1995, 685 LR og SKM2003. 545. LR. Det skyldes dels, at de nye ansvarlige lån efter det oplyste bliver rentefrie, dels at der ikke sker sikkerhedsstilling for de nye ansvarlige lån, og dels at indfrielsesvilkårene for de nye ansvarlige lån er væsentligt ændret i forhold til de tidligere lån. Hvis de nye ansvarlige lån optages i fremmed valuta, herunder euro, skulle den omlagte del af de tidligere lån også af den grund anses for indfriet, jf. Departementets udtalelse i TfS 1999, 172 om euro-redenominering af fordringer i danske kroner.

Som følge heraf er kursværdien af de nye ansvarlige lån efter Skattestyrelsens opfattelse lavere end kursværdien af de tidligere lån. Det gælder, uanset at der til forskel fra forholdene i SKM2019. 37. LSR (stadfæstelse af SKM2018. 35. SR) ikke er sket en formel nedsættelse af nogen del af gælden, og uanset, at den nominelle gæld er den samme før og efter omlægningen. De ændrede vilkår betyder imidlertid, at fordringens værdi for spørgeren efter Skattestyrelsens opfattelse bliver mindre, og byrden af gælden for kunderne bliver ligeledes mindre.

Efter Skattestyrelsens opfattelse må transaktionerne derfor sidestilles med en delvis eftergivelse af gælden. Det gælder, uanset at der i bogen "Kursgevinstloven" med kommentarer af Anders Oreby Hansen, Jan Børjesson og Henrik Peytz, afsnittet om § 21, pkt. 4, står: "Gældseftergivelse foreligger, når der med kreditor indgås aftale om hel eller delvis bortfald af gælden."

Ved § 7, stk. 1, i lov nr. 313 af 21. maj 2002 blev der i kursgevinstlovens § 24, stk. 1, indsat en bestemmelse om, at hel eller delvis konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer sidestilles med gældsnedsættelse. Hverken lovteksten eller bemærkningerne til lovforslaget (lovforslag L 99 i folketingsåret 2001/2002, 2. samling) nævner omlægning af gæld. Efter Skattestyrelsens opfattelse skal den nævnte lovbestemmelse derfor ikke fortolkes modsætningsvist, og efter Skattestyrelsens opfattelse må omlægningen af gælden derfor anses for en delvis eftergivelse.

Gevinst eller tab ved indfrielse af gæld skal for fysiske personer kun medregnes til den skattepligtige indkomst i de situationer, der er nævnt i kursgevinstlovens §§ 21-23, jf. kursgevinstlovens § 20.

Ifølge kursgevinstlovens § 21, stk. 1, jf. § 24, stk. 1, medregnes gevinst ved blandt andet eftergivelse af gæld i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, og efter Skattestyrelsens opfattelse skal den nye ansvarlige gæld kursansættes ved vurderingen af, hvor stor en del af den tidligere gæld der er eftergivet.

Det fremgår udtrykkeligt af Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.5, at en frivillig akkord fx kan opnås ved, at kreditor nedsætter debtors hæftelse, uden at fordringens nominelle værdi nedsættes, eller ved at kreditor ændrer på væsentlige vilkår i fordringen, se SKM2001. 347. HR, SKM2001. 179. DEP og TfS 1995, 685 LR (hvor renten blev ændret).

Det fremgår endvidere udtrykkeligt af SKM2001. 179. DEP, at en gældseftergivelse godt kan bestå i andet end en nominel nedsættelse af gælden.

Ligningsrådet fandt i TfS 1995, 685 LR, at en renteændring indebar en så væsentlig ændring i vilkårene for fordringen, at denne måtte anses for indfriet. Fordringen blev anset for indfriet mod vederlæggelse med den nye fordring, der havde en væsentligt lavere rente.

Ordlyden af kursgevinstlovens § 21, stk. 1, jf. § 24, stk. 1, hvorefter gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld medregnes i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor, kan herefter ikke føre til noget andet resultat.

Skatteministeriets udtalelse i SKM2001. 179. DEP, hvorefter en lempelse af betalingsvilkårene, der alene er udtryk for en ren henstand, ikke er en gældsnedsettelse, idet der ikke er tale om en nedsættelse af det beløb, der skal betales, kan efter Skattestyrelsens opfattelse heller ikke føre til noget andet resultat. Det skyldes dels, at en del af gælden omlægges til en gæld med en lavere kursværdi, hvilket efter Skattestyrelsens opfattelse må sidestilles med en delvis eftergivelse, og dels at Skatteministeriet i SKM2001. 179. DEP udtrykkeligt har tilkendegivet, at en gældseftergivelse godt kan bestå i andet end en nominel nedsættelse af gælden. Det bemærkes, at der i nærværende sag ikke blot er tale om en henstand med betalingen.

Kursværdien af den nye ansvarlige gæld må anses for at være lavere end kursværdien af den tidligere gæld. Det skyldes, at den nye ansvarlige gæld dels er rentefri, og dels undtages fra sikkerhedsstillelse, samt at indfrielsesvilkårene er væsentligt ændret.

Efter Skattestyrelsens opfattelse får spørgerens kunder derfor en kursgevinst ved omlægningen af gælden, der må betragtes som en delvis eftergivelse af gælden og dermed som udgangspunkt omfattet af kursgevinstlovens § 21, stk. 1. Det gælder, uanset at spørgerens nominelle gæld er uforandret.

Det forhold, at aftalens løbetid er op til 15 år, medens aftalen i SKM2019. 37. LSR (stadfæstelse af SKM2018. 35. SR) kun skulle løbe i 5 år, kan ikke føre til noget andet resultat.

Vestre Landsret fandt i SKM2018. 339. VLR, at der var en reel usikkerhed om den endelige opgørelse af gældseftergivelsen, og at dette udgjorde en suspensiv betingelse i skatteretlig henseende, hvorfor der tidligst fra indkomståret 2017 (hvor forholdene ville være afklaret) kunne ske nedsættelse af underskud i henhold til personskattelovens § 13 a. Denne dom kan imidlertid heller ikke føre til noget andet resultat, idet der i den sag alene var tale om en akkordaftale, der var suspensivt betinget, medens der i nærværende sag er sket væsentlige ændringer i vilkårene for de omhandlede lån.

Ifølge kursgevinstlovens § 21, stk. 1, jf. § 24, stk. 1, er gevinsten imidlertid kun skattepligtig i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor, dvs. spørgeren.

Spørgeren har udtrykkeligt oplyst, at spørgeren (F1-Bank) ikke nedskriver/eftergiver gæld hos debitorer mere end hvad forretningsforholdet kræver.

Det fremgår udtrykkeligt af den kommenterede kursgevinstlov, dvs. bogen "Kursgevinstloven" med kommentarer af Anders Oreby Hansen, Jan Børjesson og Henrik Peytz, afsnittet om § 21, pkt. 8, at en nedskrivning af gæld til et lavere beløb end den værdi, fordringen har for kreditor, typisk vil forekomme, hvor der er tale om et gældsforhold mellem interesseforbundne parter eller indenfor gavemiljøet. Det er videre anført, at det har formodningen imod sig, at kreditor, når der er tale om et gældsforhold mellem uafhængige parter, vil acceptere nedskrivning til et lavere beløb end den værdi, fordringen har for kreditor.

På det foreliggende grundlag kan Skattestyrelsen imidlertid ikke med sikkerhed fastslå, at gælden ikke bliver nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor (dvs. Spørgeren, F1-Bank). Det bemærkes i den forbindelse, at anmodningen om bindende svar ikke vedrører gælden for en eller flere

navngivne personer. Der er tale om en gæld mellem uafhængige parter, men det kan ikke udelukkes, at en nedskrivning af gælden til et lavere beløb end fordringens værdi for banken kan ske og være forretningsmæssigt begrundet, f.eks. hvis banken har en forretningsmæssig interesse i at beholde skyldneren som kunde eller hvis en væsentlig nedskrivning af gælden er en forudsætning for, at kunden kan fortsætte driften af sin virksomhed.

Der er ikke grundlag for at anse gælden for stiftet på sådanne vilkår, at den er omfattet af kursgevinstlovens § 22.

Gældsnedskrivningen er ikke omfattet af kursgevinstlovens § 22, stk. 1, da fordringens værdi på tidspunktet for kundernes påtagelse af gælden ikke overstiger det beløb, som kunderne skal indfri.

Gældsnedskrivningen er ikke omfattet af kursgevinstlovens § 22, stk. 2, da der ikke er tale om knæklån.

Gældsnedskrivningen er ikke omfattet af kursgevinstlovens § 22, stk. 3, da der ikke er tale om indfrielse af et lån, udstedt af et realkreditinstitut, og dermed ikke tale om et kontantlån, omfattet af kursgevinstlovens § 22, stk. 3. Det fremgår forudsætningsvist af forarbejderne til bestemmelsen i kursgevinstlovens § 22, stk. 3, at denne bestemmelse vedrører lån, udstedt af et realkreditinstitut.

Gældsnedskrivningen er ikke omfattet af kursgevinstlovens § 23, da det er oplyst, at den oprindelige gæld er i danske kroner.

Efter Skattestyrelsens opfattelse konstaterer spørgerens kunder herefter ved omlægningen en kursgevinst ved eftergivelse af en del af gælden, der er omfattet af kursgevinstlovens § 21, stk. 1, men under forudsætning af, at gælden ikke nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor (Spørgeren), jf. ovenfor, er kursgevinsten skattefri, jf. kursgevinstlovens § 21, stk. 1, og § 24, stk. 1. Efter Skattestyrelsens opfattelse sker der dog begrænsning i retten til fremførsel af underskud og kildeartsbegrænsede tab, jf. indstillingen til svar på spørgsmål 2.

Der er ikke taget stilling til den skattemæssige behandling ved en eventuel senere indfrielse af de ansvarlige lån, herunder de skattemæssige konsekvenser af en eventuel nedskrivning af den refinansierede gæld.

Tilføjelse som følge af høringssvar af 18. februar 2019

Skattestyrelsen må fastholde, at der ved indgåelsen af rekonstruktionsaftalen sker en delvis eftergivelse af gælden, jf. begrundelsen ovenfor. Det gælder, uanset at der ikke sker en nedskrivning af den nominelle gæld, jf. SKM2019. 37. LSR (stadfæstelse af SKM2018. 35. SR).

Skattestyrelsen må endvidere fastholde, at ændringen af lånevilkårene er så væsentlige, at der må anses at ske en delvis indfrielse af de tidligere lån og indgåelse af nye lån, jf. begrundelsen ovenfor.

Efter Skattestyrelsens opfattelse betyder det forhold, at der sker frigivelse af sikkerhed, at kursværdien af fordringen/gælden bliver lavere. Dels bliver værdien af fordringen for banken mindre, når der ikke er sikkerhed for den pågældende del af fordringen, og dels bliver byrden for skyldneren lavere, når der ikke skal stilles sikkerhed for den pågældende del af gælden.

Spørgeren har fremført, at faktum i SKM2019. 37. LSR afviger på så væsentlige punkter, at denne afgørelse ikke er sammenlignelig med nærværende sag. Skattestyrelsen skal hertil bemærke, at der hverken i SKM2019. 37. LSR eller i nærværende sag sker nedskrivning af den nominelle gæld. I SKM2019. 37. LSR (stadfæstelse af SKM2018. 35. SR) fandt Skatterådet og Landsskatteretten imidlertid desuagtet, at skatteyderen havde erhvervet en ikke-skattepligtig kursgevinst ved omlægningen, men at der skulle ske begrænsning i adgangen til fremførsel af underskud.

Vestre Landsrets dom i SKM2018. 339. VLR kan ikke føre til noget andet resultat, eftersom nedskrivningen af skatteyderens gæld i den sag var afhængig af konjunkturbestemte stigninger på ejendomme, hvorfor aftalen blev anset for suspensivt betinget.

Høringssvaret ses herefter ikke at indeholde oplysninger, der kan medføre ændring af Skattestyrelsens indstilling til Skatterådet.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 1 besvares med ”Nej, se dog indstilling og begrundelse”.

Spørgsmål 2

Det ønskes bekræftet, at indgåelse af en rekonstruktionsaftale, jf. sagsfremstillingen, ikke i sig selv medfører, at retten til at fremføre skattemæssige underskud eller kildeartsbegrænsede tab begrænses, jf. personskattelovens § 13 a.

Begrundelse

Ifølge personskattelovens § 13 a, stk. 1 og 5, nedsættes uudnyttede fradragsberettigede underskud og kildeartsbegrænsede tab med det beløb, hvormed gælden er nedsat, når en person opnår tvangsakkord i en rekonstruktion, gældssanering eller en samlet ordning mellem en skyldner og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld (frivillig akkord). Nedsættelsesbeløbet formindskes dog med et eventuelt skattepligtigt beløb, der hidrører fra frigørelsen fra gældsforpligtelsen.

Efter Skattestyrelsens opfattelse medfører omlægningen af en del af kundernes gæld, at der sker en delvis eftergivelse af kundernes gæld. Der henvises i den forbindelse til den nærmere begrundelse i Skattestyrelsens indstilling til svar på spørgsmål 1.

Spørgeren har meddelt, at Skattestyrelsen kan forudsætte, at betingelserne for, at der er tale om en samlet ordning, er opfyldt.

Ifølge Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.5, er udgangspunktet for, at der er tale om en samlet ordning, at ordningen skal omfatte mere end 50 pct. af den usikrede gæld, og at den resterende usikrede gæld kun udgøres af småkrav. Skatterådet fastslog i SKM2010. 95. SR, at der var tale om en samlet ordning i et tilfælde, hvor 82 pct. af den usikrede gæld indgik i ordningen, og at de småkrav, der ikke indgik i ordningen, udgjorde henholdsvis 3,47 pct., 7,17 pct., 6,36 pct. og 0,92 pct. af den usikrede gæld.

Under forudsætning af, at der for den pågældende kunde kan anses at være tale om en samlet ordning, vil gældsnedskrivningen derfor være omfattet af kursgevinstlovens § 24, stk. 1, og af personskattelovens § 13 a, stk. 1-5, jf. Den juridiske Vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.5, og afsnit C. A. 1.2.3.3.

Efter Skattestyrelsens opfattelse skal nedskrivningen af retten til at fremføre underskud eller kildeartsbegrænsede tab derfor ske på tidspunktet for omlægning af gælden og med et beløb, der svarer til den nedskrivning af gælden, der skyldes, at kursværdien af den nye gæld er lavere end kursværdien af den tidligere gæld.

Det gælder, uanset at kundernes nominelle gæld ikke nedsættes.

I bemærkningerne til lovforslag L 8 i folketingsåret 1990/1991, 2. samling, som er grundlaget for indførelse af reglerne i personskattelovens § 13 a, er det anført, at et moratorium blot er en foreløbig

henstand med kravene mod skyldneren. Skyldnerens gæld nedskrives ikke, og et moratorium har derfor efter forslaget ingen indflydelse på adgangen til at fremføre underskud.

Skatteministeriet har i SKM2001. 179. DEP udtalt, at en lempelse af betalingsvilkårene, der alene er udtryk for en ren henstand, ikke er en gældsnedsettelse, idet der herved ikke er tale om en nedsættelse af det beløb, der skal betales.

Bemærkningen i det nævnte lovforslag og den nævnte udtalelse fra Skatteministeriet kan imidlertid ikke føre til noget andet resultat i nærværende sag, idet der ikke er tale om et moratorium, en henstand eller anden lempelse af betalingsvilkårene, men en delvis indfrielse af gælden med nye lån, der har en lavere kursværdi end de oprindelige lån.

Det fremgår udtrykkeligt af såvel TfS 1999, 255 VLR som Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. A. 1.2.3.3, at retten til underskudsfræførsel ikke genopstår, selv om den frivillige akkord bortfalder på grund af misligholdelse.

Tilføjelse som følge af høringssvar af 18. februar 2019

Der henvises til tilføjelsen i Skattestyrelsens indstilling til svar på spørgsmål 1.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 2 besvares med ”Nej”.

Spørgsmål 3

Det ønskes bekræftet, at personligt erhvervsdrivende, der refinansierer deres oprindelige lån i danske kroner med ansvarlige lån, jf. sagsfremstillingen, i fremmed valuta, vil have fradrag for tab ved indfrielsen af de ansvarlige lån.

Begrundelse

Som det fremgår af indstillingen til svar på spørgsmål 1, er ændringen af lånevilkårene så væsentlige, at de oprindelige lån anses for indfriet, og nye ansvarlige lån stiftet. De ansvarlige lån anses således som nye lån.

Indgås de nye ansvarlige lån i fremmed valuta, vil kursgevinster på gælden være skattepligtige, og tab vil være fradragsberettigede, jf. kursgevinstlovens § 23. Det er dog en forudsætning, at skatteyderens samlede nettogevinst eller nettotab på fordringer, gevinst eller tab på gæld i fremmed valuta, og gevinst eller tab på investeringsbeviser i obligationsbaserede investeringsinstitutter med minimumsbeskatning overstiger en bagatelgrænse på 2.000 kr., jf. kursgevinstlovens § 14, stk. 1.

Efter Skattestyrelsens opfattelse vil tab på de nye ansvarlige lån – såfremt disse er i fremmed valuta – derfor være fradragsberettigede under forudsætning af, at bagatelgrænsen er overskredet.

Spørgeren har i sin begrundelse for, hvorfor der efter hans opfattelse skal svares ”Ja” på spørgsmål 3, anført, at debitor efter hans opfattelse vil have fradrag for afdrag.

Efter Skattestyrelsens opfattelse er der ikke fradragsret for afdrag, men alene for et eventuelt tab. Det er uden betydning, om tabet skyldes, at indfrielse/betaling af afdrag sker til kurs pari, medens gældens værdi ved stiftelsen var lavere end kurs pari, eller om tabet skyldes ændring af valutakursen.

Indstilling

Skattestyrelsen indstiller, at spørgsmål 3 besvares med ”Ja, se dog indstilling og begrundelse”.

Skatterådets afgørelse og begrundelse

Skatterådet tiltræder Skattestyrelsens indstilling og begrundelse.

Lovgrundlag, forarbejder og praksis

Spørgsmål 1-3

Lovgrundlag

Kursgevinstlovens § 14, stk. 1, § 20, § 21, stk. 1, § 22, stk. 1-3, § 23, § 24, stk. 1, § 25, stk. 1, 2 og 6, samt § 26, stk. 1 og 3

§ 14. Gevinst og tab på fordringer medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, jf. dog stk. 2 og §§ 15, 17 og 18. 1. pkt. finder dog alene anvendelse, hvis årets nettogevinst eller nettotab sammenlagt med nettogevinster og nettotab omfattet af § 23 og gevinst og tab på investeringsbeviser i obligationsbaserede investeringsinstitutter med minimumsbeskatning, jf. aktieavancebeskatningslovens § 22, overstiger 2.000 kr.

(...)

§ 20. Gevinst og tab på gæld skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst efter §§ 21-23.

§ 21. Gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld medregnes i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen m.v., jf. tillige § 24 om gevinst som følge af gældseftergivelse ved akkord m.v.

(...)

§ 22. Hvis en fordring stiftes på sådanne vilkår, at fordringens værdi på tidspunktet for debtors påtagelse af gælden overstiger det beløb, som debitor skal indfri, skal debitor medregne denne gevinst. § 25 og § 26, stk. 5, anvendes ikke. En debtors overtagelse af en gæld, der er stiftet på de vilkår, som er nævnt i 1. pkt., eller en refinansiering af et lån betragtes som stiftelse af en ny gæld. I disse tilfælde opgøres den skattepligtige gevinst efter 1. pkt. som forskellen mellem fordringens værdi på refinansierings- eller overtagelsestidspunktet og det beløb, som debitor skal indfri. Reglen i 1. pkt. gælder ikke lån ydet af et selskab, en person eller et dødsbo, der driver næringsvirksomhed ved finansiering, med sikkerhed i fast ejendom eller skibe eller med direkte hæftelse eller garanti fra centralregeringer, centralbanker, offentlige enheder eller regionale eller lokale myndigheder i et land inden for EU eller EØS, hvis lånet enten er baseret på obligationer, der ikke oversteg pari på tidspunktet for lånets udbetaling, eller er ydet på grundlag af et lånetilbud afgivet mindre end 6 måneder før lånets udbetaling og lånet er baseret på obligationer, der ikke oversteg pari på tilbudstidspunktet.

Stk. 2. Hvis en fordring stiftes på sådanne vilkår, at fordringen forrentes med en pålydende rente, der har varierende sats i adskilte perioder i fordringens løbetid, skal gevinst, som ikke er omfattet af stk. 1, og som en debitor realiserer ved frigørelse for gæld ifølge en sådan fordring, medregnes. Reglen i 1. pkt. gælder ikke, hvis renten varierer månedsvis, og lånet ydet med sikkerhed som nævnt i stk. 1, 5. pkt., er baseret på fastforrentede obligationer eller værdipapirer, og kreditor er et selskab eller en person eller et dødsbo, der driver næringsvirksomhed ved finansiering.

Stk. 3. Gevinst, som en debitor opnår ved ekstraordinær hel eller delvis indfrielse af et kontantlån i danske kroner, medregnes, hvis lånet er ydet med sikkerhed som nævnt i stk. 1, 5. pkt., af et selskab eller en person eller et dødsbo, der driver næringsvirksomhed ved finansiering. Det gælder dog ikke indfrielse, som foretages af sælger, og indfrielse, som foretages af køber i forbindelse med overdragelse af fast ejendom, såfremt gælden indfries eller opsiges til indfrielse i perioden fra 6 måneder før til 6 måneder efter afståelsestidspunktet henholdsvis anskaffelsestidspunktet, og der for sælger henholdsvis køber er tale om første indfrielse inden for det pågældende tidsrum. 2. pkt. finder ikke anvendelse ved ejerskifte mellem ægtefæller, medmindre indfrielsen sker ved ejerskifte som led i separation eller skilsmisse. 2. pkt. finder heller ikke anvendelse ved en persons afståelse af en ejendom til et selskab m.v. som nævnt i selskabsskattelovens §§ 1 og 2 eller fondsbeskatningslovens § 1, hvor personen og dennes ægtefælle på grund af aktiebesiddelse, vedtægtsbestemmelse eller aftale har bestemmende indflydelse på selskabets handlemåde. Bestemmende indflydelse på grund af aktiebesiddelse foreligger altid ved ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således at der direkte eller indirekte ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådes over mere end 50 pct. af stemmerne.

(...)

§ 23. Gevinst og tab på gæld i fremmed valuta medregnes i det omfang, gevinsten eller tabet ikke er omfattet af § 22 eller § 24 A. 1. pkt. finder dog alene anvendelse, hvis årets nettogevinst eller nettotab sammenlagt med nettogevinster og nettotab omfattet af § 14 og gevinst og tab på investeringsbeviser i obligationsbaserede investeringsinstitutter med minimumsbeskatning, jf. aktieavancebeskatningslovens § 22, overstiger 2.000 kr. Gæld i danske kroner anses som gæld i fremmed valuta, hvis restgælden reguleres i forhold til en eller flere valutakurser. Gæld i fremmed valuta betragtes som gæld i danske kroner, hvis restgælden reguleres i forhold til danske kroner.

§ 24. Gevinst på gæld som følge af tvangsakkord i en rekonstruktion eller aftale om en samlet ordning mellem en debitor og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af debtors gæld (frivillig akkord) medregnes ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Den skattefri gevinst opgøres som forskellen mellem gældens værdi ved påtagelsen og fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen. Med gælds-nedsættelse sidestilles hel eller delvis konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer.

(...)

§ 25. Gevinst og tab på fordringer og gæld, der skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, medregnes i det indkomstår, hvori gevinsten eller tabet realiseres (realisationsprincippet), jf. dog stk. 2-10, og § 22, stk. 1, samt §§ 36 og 37.

Stk. 2. ³⁾ Skattepligtige omfattet af § 12 kan vælge at anvende lagerprincippet, jf. § 33, stk. 1, ved opgørelsen af gevinst og tab på obligationer optaget til handel på et reguleret marked og på gevinst og tab som følge af valutakursændringer på fordringer og gæld i fremmed valuta. Valget træffes samlet for henholdsvis obligationer optaget til handel på et reguleret marked og valutakursændringer på fordringer og gæld i fremmed valuta. Ved anvendelse af lagerprincippet, jf. 1. pkt., opgøres gevinst og tab på obligationer optaget til handel på et reguleret marked på grundlag af valutakurserne på tidspunktet for obligationens erhvervelse uden hensyn til ændringer i valutakurserne. Når lagerprincippet er valgt, kan valget heraf kun ændres efter tilladelse fra told- og skatteforvaltningen.

(...)

Stk. 6. Told- og skatteforvaltningen kan tillade, at en anden opgørelsesmåde anvendes, jf. dog stk. 3 og 5. Er en sådan tilladelse givet, kan den herved godkendte opgørelsesmåde kun ændres efter tilladelse fra told- og skatteforvaltningen.

(...)

§ 26. Gevinst og tab på fordringer og gæld opgøres efter reglerne i stk. 2-5, jf. dog § 25, stk. 2-5, om lagerprincippet og § 25, stk. 7-10.

(...)

Stk. 3. ⁷⁾ Gevinst eller tab på gæld opgøres som forskellen mellem gældens værdi ved påtagelsen af gælden og værdien ved frigørelsen eller indfrielsen. Sker indfrielsen gennem afdrag, medregnes en så stor del, som svarer til forholdet mellem på den ene side indfrielsessummen med fradrag af anskaffelsessummen og på den anden side indfrielsessummen.

(...)

Personskattelovens § 13 a, stk. 1-5

§ 13 a. Opnår en person i et indkomstår en tvangsakkord i en rekonstruktion eller en gældssanering, nedsættes uudnyttede, fradragsberettigede underskud og dernæst uudnyttede, fradragsberettigede tab, der kan fremføres efter reglerne i aktieavancebeskatningslovens § 13 A, stk. 2 og 3, kursgevinstlovens § 32, stk. 3, og ejendomsavancebeskatningslovens § 6, stk. 3, fra det pågældende og tidligere indkomstår med det beløb, hvormed gælden er nedsat. Nedsættelsesbeløbet formindskes med den del af skyldnerens indkomst, der hidrører fra hans frigørelse for gældsforpligtelser. Nedsættelsen af underskud sker med virkning for det indkomstår, hvori rekonstruktionsforslaget med tvangsakkorden stadfæstes eller kendelse om gældssanering afsiges, og for senere indkomstår.

Stk. 2. I det omfang det beløb, hvormed underskuddet skal nedsættes efter stk. 1, ikke er blevet anvendt til nedsættelse af underskud hos skyldneren, skal det bruges til at nedsætte underskud efter reglerne i stk. 1 vedrørende skyldnerens virksomhed hos den samlevende ægtefælle, hvis denne driver den pågældende virksomhed.

Stk. 3. Ved opgørelsen af virksomhedens underskud hos skyldnerens ægtefælle nedsættes ægtefællens indtægter, der ikke vedrører virksomheden, med ægtefællens udgifter, der ikke vedrører virksomheden.

Stk. 4. Nedsættelsesbeløbet efter stk. 1, 1.-3. pkt., nedsætter uudnyttet negativ skat af aktieindkomst fra det indkomstår, hvori tvangsakkord i en rekonstruktion eller gældssanering opnås, eller fra tidligere indkomstår. Ved nedsættelse af negativ skat af aktieindkomst modregnes nedsættelsesbeløbet med en skatteværdi på 40 pct. Nedsættelsen sker med virkning for det indkomstår, hvori rekonstruktionsforslaget med tvangsakkorden stadfæstes eller kendelse om gældssanering afsiges, og for senere indkomstår. Hvis der er et uudnyttet fradragsberettiget underskud og en uudnyttet negativ skat af aktieindkomst, bruges nedsættelsesbeløbet til at nedsætte underskuddet før negativ skat af aktieindkomst, således at den negative skat af aktieindkomst kun nedsættes, i det omfang nedsættelsesbeløbet overstiger underskuddet. Ved anvendelse af stk. 2 nedsættes både underskud og negativ skat af aktieindkomst hos skyldneren, inden nedsættelsesbeløbet bruges til at nedsætte underskud hos ægtefællen.

Stk. 5. Reglerne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse på aftaler om en samlet ordning mellem en skyldner og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld (frivillig akkord).

Forarbejder

Den nugældende kursgevinstlovs §§ 21-26 er indsat ved lov nr. 439 af 10. juni 1997, der er gennemført på grundlag af lovforslag L 194 i folketingsåret 1996/1997.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder blandt andet følgende:

”(…)

Til § 21 Beskatning af kursgevinst ved frigørelse for gældsforpligtelser omfatter ikke alene de situationer, hvor der sker indfrielse ved betaling, men også når gælden bortfalder eller nedsættes ved en gældseftergivelse.

Bortfald af gælden kan ske ved forældelse, præklusion eller konfusion, dvs. sammenfald af debitor og kreditor.

En sådan kursgevinst ved bortfald eller eftergivelse af gæld er skattepligtig, når bortfaldet, gældsnedskrivningen eller gældseftergivelsen indebærer en fordel for debitor. Nedsættes fordringen ved gældseftergivelsen til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, har debitor opnået en økonomisk begunstigelse, der som udgangspunkt er skattepligtig. Tilsvarende vil debitor ved bortfald af en fordring, der på tidspunktet for bortfaldet har en værdi for kreditor, have opnået en økonomisk begunstigelse, der som udgangspunkt er skattepligtig for debitor.

Når gælden er stiftet som led i næring, er en sådan gældseftergivelse allerede omfattet af lovforslagets § 19.

For eftergivelse af anden gæld end gæld, som nævnt i lovforslagets § 19, overføres de hidtil gældende regler i kursgevinstlovens § 5, stk. 2, til den foreslåede bestemmelse.

Efter den hidtil gældende kursgevinstlov har eftergivelse af gæld været reguleret med udgangspunkt i kursgevinstlovens § 5, stk. 2, der som udgangspunkt henviser til statsskattelovens §§ 4-6. Anden gæld omfattes foruden af bestemmelserne i statsskattelovens §§ 4-6, af kursgevinstlovens særlige bestemmelser i § 5, stk. 4-8 og § 6. I det omfang en skyldner opnår en gevinst på gæld som følge af en tvangsakkord, en frivillig akkord eller gældssanering, indgår gevinsten dog ikke i skyldnerens skattepligtige indkomst i henhold til kursgevinstlovens § 6 A, der i dette lovforslag er overført til § 24.

Det foreslås, at der heller ikke længere på dette område henvises til statsskatteloven i lovforslaget til kursgevinstloven, således at kursgevinstloven direkte indeholder reglerne om beskatning ved eftergivelse af gæld. Bestemmelsen indeholder herved den hjemmel, der hidtil har fulgt af kursgevinstlovens § 5, stk. 2, jf. statsskattelovens §§ 4-6.

For så vidt angår eftergivelse m.v., der ikke er omfattet af reglerne i lovforslagets § 24 om eftergivelse af gæld ved tvangsakkord, frivillig akkord eller gældssanering, kan den hidtidige praksis efter statsskattelovens §§ 4-6 fortsat anvendes som udgangspunkt for bedømmelsen af, om der foreligger en skattepligtig gevinst.

Til § 22 Forslaget svarer til § 5, stk. 5-8, i den nuværende kursgevinstlov.

(…)

Knæklån:

Ved samme lovændring (lov nr. 236 af 6. april 1995), blev reglen i § 22, stk. 2 om beskatning af gevinst ved frigørelse for en gæld, der er stiftet på sådanne vilkår, at rentesatsen er forskellig i lånets løbetid, indført.

Bestemmelsen omfatter alene skattepligtige personer.

Bestemmelsen er indført for at undgå omgåelse af overkursreglen ved at stifte et lån med forskellige rentesatser for adskilte perioder over lånets løbetid.

Ved stiftelsen af fordringer med varierende rentesatser, hvor debitor har adgang til at frigøre sig for forpligtelser til den til enhver tid gældende markedskurs, kan debitor i realiteten opnå en kursgevinst ved frigørelsen på samme måde som ved stiftelse af gæld til overkurs.

Beskatningen af kursgevinster ved frigørelse af forpligtelsen i henhold til denne bestemmelse skal ske på realisationstidspunktet efter kursgevinstlovens almindelige regler.

Bestemmelsen har virkning for knæklån, der er stiftet eller overtaget den 1. februar 1995 eller senere.

Kontantlån:

§ 22, stk. 3 og 4 vedrører beskatning af gevinst ved ekstraordinær indfrielse af kontantlån. Reglerne blev indført ved lov nr. 429 af 14. juni 1995.

Bestemmelsen omfatter alene skattepligtige personer.

Beskatningen omfatter alle kursgevinster, der opnås ved at indfri et kontantlån helt eller delvis før det ordinære indfrielsestidspunkt. Gevinsten beskattes som kapitalindkomst. Der er ikke fradrag for eventuelle kurstab ved sådanne indfrielser.

I forhold til de nuværende regler foreslås det dog, at beskatningen ikke omfatter indfrielse, der sker efter krav fra realkreditinstituttet. Som eksempler på situationer, hvor sådanne tvungne indfrielse kan komme på tale, kan nævnes:

- Ved et forhåndslåns overgang til endeligt lån konstateres det, at ejendommens værdi ikke er så stor, som forudsat ved forhåndslånets bevilling.
- Ejendommen har skiftet status, således at den i realkreditmæssig henseende skal henføres til en ny ejendomskategori inden 2 år efter lånets udbetaling.
- En lånsøger har afgivet urigtige oplysninger i låneansøgningen, hvilket først konstateres efter lånets udbetaling.
- Efter at et lån er udbetalt konstateres det, at det er ulovligt i henhold til realkreditlovens bestemmelser.

(...)

Reglen har virkning for kontantlån, der helt eller delvis indfries ekstraordinært den 1. januar 1996 eller senere, når lånet er stiftet eller overtaget den 1. januar 1996 eller senere.

(...)

Til § 24 Forslaget til § 24 svarer til § 6 A i den nuværende kursgevinstlov.

Bestemmelsen er beskrevet i Skatteministeriets cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992, pkt. 51 og 70.

»Gevinst på gæld ved akkord eller gældssanering, § 6 A

51. I kursgevinstlovens § 6 A er fastsat en særlig regel vedrørende gevinst på gæld som følge af akkord eller gældssanering. Gevinst på gæld, som en skyldner opnår som følge af en tvangsakkord, en aftale om en samlet ordning mellem skyldneren og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld (frivillig akkord) eller gældssanering, indgår ikke i skyldnerens skattepligtige indkomst. Ved tvangsakkord og frivillig akkord gælder skattefritagelsen dog ikke i det omfang, fordringen nedskrives til

et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen. Det vil sige, at skattefritagelsen kun omfatter den del af gældseftergivelsen, som bringer fordringen ned til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen.

Falder gevinst på gæld som følge af akkord eller gældssanering uden for § 6 A, behandles gevinsten efter de i øvrigt gældende regler. Det vil som nævnt i pkt. 44 for fysiske personers gæld i danske kroner sige statsskattelovens §§ 4-5. Dette vil f.eks. være tilfældet ved en singulær gældseftergivelse fra en mindre kreditor. Den praksis for behandling af gevinst på gæld som følge af akkord eller gældssanering, som er udviklet på grundlag af statsskattelovens §§ 4-5, finder for så vidt angår fysiske personers gæld i danske kroner således fortsat anvendelse, når forholdet falder uden for kursgevinstlovens § 6 A.

Det henvises i øvrigt til pkt. 70, hvor bestemmelsen i § 6 A om gevinst på gæld ved akkord og gældssanering er beskrevet mere udførligt. Det bemærkes dog, at den i pkt. 70 nævnte bestemmelse i ligningslovens § 15 om begrænsning i adgangen til i forbindelse med akkord at fremføre skattemæssige underskud alene gælder selskaber m.v., mens tilsvarende bestemmelser for fysiske personer findes i personskattelovens § 13 a og virksomhedsskattelovens § 13.

Gevinst på gæld ved akkord, § 6 A

70. Når selskaber generelt er skattepligtige af kursgevinster på gæld efter § 5, vil gevinst ved gældseftergivelse, som et selskab opnår som led i en akkord, som udgangspunkt være skattepligtig.

For at undgå denne følge af den generelle skattepligt gælder en særlig regel i tilfælde af akkord. Gevinst på gæld som følge af tvangsakkord eller aftale om en samlet ordning mellem en skyldner og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af debtors gæld (frivillig akkord) er ikke skattepligtig.

Reglen omfatter gæld i danske kroner såvel som i fremmed valuta.

Skattefritagelsen gælder dog ikke i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen. Den del af gældseftergivelsen, hvorved gælden eventuelt nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, anses for at være udtryk for en gave, et tilskud, en udlodning e.l. og vil være skattepligtig for debitor.

Spørgsmålet om, hvad der skal forstås ved en samlet ordning mellem debitor og dennes kreditorer, må afgøres i overensstemmelse med reglen i ligningslovens § 15, stk. 3. Efter ligningslovens § 15, stk. 2 og 3, begrænses en skyldners adgang til at fremføre eventuelle skattemæssige underskud i forbindelse med tvangsakkord og aftale om en samlet ordning mellem skyldneren og dennes kreditorer (frivillig akkord).

En samlet ordning vil typisk omfatte tilfælde, hvor der sker en ligelig reduktion af de enkelte kreditorers fordringer i overensstemmelse med konkurslovens regler. Ved en samlet ordning kan også forstås tilfælde, hvor der ikke er en sådan fuldstændig ligelighed, f.eks. fordi småkrav gives en fuld dividende. Det forhold, at der skal være tale om en samlet ordning, er dog ikke i sig selv til hinder for, at der også vil kunne foreligge en frivillig akkord i de tilfælde, hvor kun en enkelt eller enkelte hovedkreditorer er med i ordningen, mens småkrav holdes udenfor. Har aftalen ikke et sådant omfang, at der kan siges at foreligge en samlet ordning mellem en skyldner og dennes kreditorer, vil der derimod ikke foreligge en frivillig akkord i ligningslovens og kursgevinstlovens forstand. Der henvises i øvrigt til pkt. 29 i Skatteministeriets cirkulære nr. 68 af 20. maj 1992 om visse skattemæssige forhold ved konkurs og underskudsbegrænsning ved akkord m.v.

(...)

Til § 25 Forslaget til § 25, stk. 1, svarer stort set til § 8, stk. 1, i den nuværende kursgevinstlov.

§ 25 indeholder principperne for opgørelse af gevinst eller tab på fordringer og gæld.

Bestemmelsen fastslår, at gevinst og tab som udgangspunkt beskattes efter realisationsprincippet. Efter realisationsprincippet medregnes gevinst og tab ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvori gevinsten eller tabet realiseres. Det vil sige ved afståelse, indfrielse samt opgivelse m.v. Endvidere kan ændringer i de aftalte vilkår for en fordring eller gældspost have en sådan karakter, at fordringen henholdsvis gælden må anses for afstået m.v., således at ændringen betyder stiftelse af en ny fordring eller gæld. Eksempelvis vil en ændring af valuta og rente medføre, at der foreligger afståelse og stiftelse af en ny fordring eller gæld.

(...)

Til § 26 Forslaget svarer til § 8, stk. 2 i den nuværende kursgevinstlov.

§ 26 indeholder reglerne for opgørelse af gevinst eller tab på fordringer og gæld. Bestemmelsen indeholder opgørelsen af gevinst og tab, herunder hvorledes beskatningen foretages, når der sker en delvis indfrielse gennem afdrag.

Opgørelse af gevinst og tab beskrives i Skatteministeriets cirkulære nr. 134 af 29. juli 1992, pkt. 112.

»*Opgørelse af gevinst og tab*

112. (...)

Gevinst og tab på gæld opgøres som forskellen mellem på den ene side forpligtelsens værdi ved påtagelsen og på den anden side værdien ved frigørelsen eller indfrielsen.

(...)

Gevinst og tab på gæld opgøres efter lagerprincippet som forskellen mellem gældens værdi ved indkomstperiodens begyndelse eller gældens værdi ved påtagelsen med fradrag af afdrag i indkomstperioden og gældens værdi ved indkomstperiodens udløb.

Omkostninger i forbindelse med erhvervelse af fordringer og stiftelse af gæld, f.eks. gebyrer, kurtage, stiftelsesprovision og stempelafgifter, kan tillægges den faktiske anskaffelsessum. (...).

Tilsvarende kan omkostninger i forbindelse med afståelse og indfrielse fradrages i den faktiske afståelsessum henholdsvis indfrielsessummen.

(...)

Reglerne om indfrielse af kontantlån er oprindeligt indsat i den tidligere kursgevinstlovs § 5, stk. 7. Indsættelsen er sket ved lov nr. 429 af 14. juni 1995, der er vedtaget på grundlag af lovforslag L 259 i folketingsåret 1994/1995.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder blandt andet følgende:

”(...)

III Forslaget

Det foreslås for det første at give realkreditinstitutterne adgang til at udstede kontantlån efter udgangen af 1995 uden skattemæssig belastning af instituttet, når den nuværende tidsbegrænsede kontantlånsordning udløber.

Det betyder, at realkreditinstituttet kan holde realkreditinstituttets kursgevinst på det til instituttet udstedte pantebrev, realkreditinstituttets kurstab på de af instituttet udstedte obligationer samt den del af instituttets renteindtægt på pantebrevet, som anvendes til at dække kurstabet på obligationerne, udenfor instituttets indkomstopgørelse.

En permanentgørelse af adgangen for realkreditinstitutterne til at yde kontantlån uden skattemæssig belastning vil indebære en mere smidig og gennemsigtig omsætning og belåning af fast ejendom.

En permanent indførelse af den nuværende kontantlånsordning vil dog samtidig indebære, at kurstab konverteres til en fradragsberettiget renteudgift. Dette er ikke i overensstemmelse med de af kursgevinstlovens regler, der bygger på, at privates kursgevinster og -tab på gæld er indkomstopgørelsen uvedkommende.

For at imødegå spekulation i konverteringsgevinster ved fremtidige rentefald/rentestigninger på grund af denne asymmetri i beskattningen foreslås der indført en regel om, at personlige låntagere er skattepligtige af en eventuel debitorgevinst ved ekstraordinær førtidig indfrielse af kontantlån. Der kan alene forekomme kursgevinster og -tab ved førtidig indfrielse af kontantlån, da de ordinære afdrag på kontantlån pr. definition ikke rummer kursgevinster eller tab.

(...)

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

(...)

Til nr. 2

Som følge af den foreslåede adgang til permanent at yde kontantlån uden skattemæssig virkning for realkreditinstituttet, som omtalt i ændringen til nr. 3, foreslås der indført en bestemmelse om beskattning af privatpersoners kursgevinst ved førtidig indfrielse af kontantlån.

Denne bestemmelse går ud på, at alle kursgevinster, der opnås ved at indfri et kontantlån helt eller delvis før det ordinære indfrielsestidspunkt, beskattes som kapitalindkomst. Der vil ikke være fradrag for eventuelle kurstab ved sådanne indfrielser.

(...)

Kursgevinsten opgøres som forskellen mellem indfrielsesbeløbet og den højere kursværdi af den tilsvarende del af gælden ved påtagelsen af forpligtelsen, dvs. pari ved optagelse af kontantlån henholdsvis kontantværdien på købstidspunktet ved overtagelse af kontantlån i forbindelse med ejerskifte.

(...)”

Reglen i kursgevinstlovens § 24, stk. 1, hvorefter hel eller delvis konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer sidestilles med gældsnedsettelse, blev indsat ved § 7, nr. 1, i lov nr. 313 af 21. maj 2002, der er gennemført på grundlag af lovforslag L 99 i folketingsåret 2001/2002, 2. samling

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder blandt andet følgende:

”(…)

Almindelige bemærkninger

(…)

1. Rekonstruktion af nødlidende selskaber

Det foreslås at ændre kursgevinstlovens regler om selskabers beskatning af gevinst og tab på gæld, således at en konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer skattemæssigt behandles på samme måde som en nedsættelse af gælden.

Gælds-nedsættelse og gældskonvertering repræsenterer forskellige redskaber til opnåelse af samme mål, nemlig en rekonstruktion af et nødlidende selskab, hvor valg af redskab afhænger af de konkrete omstændigheder. Skattereglerne bør være indrettet således, at de er neutrale i forhold til valg af redskab. Det vil sige, at de skattemæssige konsekvenser bør være de samme, uanset om rekonstruktionen sker gennem en gælds-nedsættelse eller en gældskonvertering. En ligestilling mellem gældskonvertering og gælds-nedsættelse svarer endvidere til tidligere praksis en praksis, der blev ændret i 2000, som følge af manglende lovgrundlag.

For selskaber er hovedreglen, at gevinst og tab på gæld skal medregnes ved indkomstopgørelsen. Som en undtagelse herfra gælder, at gevinst på gæld til et koncernforbundet selskab og gevinst på gæld som følge af en akkord ikke skal medregnes. Kursgevinstlovens regler om beskatning af gevinst på gæld er knyttet sammen med reglerne i ligningslovens § 15 om begrænsning af underskud som følge af akkord m.m. Samspillet mellem de to regelsæt indebærer, at et eventuelt fremførselsberettiget underskud kun nedsættes i de situationer, hvor gevinsten er skattefri efter kursgevinstloven. Ved gevinst på gæld til koncernforbundne selskaber er det dog udtrykkeligt fastsat, at der ikke skal ske nedsættelse af underskuddet, selv om gevinsten er skattefri efter kursgevinstloven.

Reglerne om underskudsbegrænsning omfatter ud over gælds-nedsættelser også gældskonverteringer, idet det udtrykkeligt er fastsat, at en gælds-nedsættelse sidestilles med hele eller delvis konvertering af gælden til aktier eller konvertible obligationer.

Ved en gælds-nedsættelse som led i en akkord vil resultatet blive skattefrihed af gevinsten og nedsættelse af et eventuelt underskud. En gældskonvertering, der gennemføres som led i en akkord er imidlertid ikke omfattet af undtagelsen om skattefrihed af gevinsten, men af hovedreglen. Konsekvensen ved en gældskonvertering er dermed den omvendte, nemlig at en gevinst altid er skattepligtig, og at der ikke sker begrænsning af et eventuelt underskud.

(…)

Ophævelsen af 5 års grænsen har virkning for underskud, der opstår i indkomståret 2002 eller senere. Der vil således fortsat i en del år fremover kunne opstå situationer, hvor en underskudsbegrænsning vil være mere fordelagtig end en kursgevinstbeskatning. På denne baggrund foreslås det, at gældskonverteringer behandles efter de samme regler som gælds-nedsættelser. Det vil sige, at en gevinst der opnås ved en gældskonvertering, der er led i en akkord bliver skattefri, mens der indtræder begrænsning af et eventuelt underskud. Hermed opnås samtidig en harmonisering i forhold til reglerne om underskudsbegrænsning, hvor der er en udtrykkelig sidestillelse mellem gælds-nedsættelser og gældskonverteringer.

(…)

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

(...)

Til § 7

Til nr. 1

Det foreslås at ændre reglerne i kursgevinstlovens § 24 om gevinst på gæld som følge af en tvangsakkord eller en frivillig akkord, således at en konvertering af gæld til aktier eller konvertible obligationer bliver omfattet af regelsættet på samme måde som en nedsættelse af gælden.

Ved en gældskonvertering til aktier konverterer kreditor sin fordring mod debitorselskabet til nyudstedte aktier, dvs. aktier tilvejebragt ved en kapitalforhøjelse. Kreditor modtager dermed aktier som betaling for fordringen, idet anskaffelsessummen for aktierne udgør et beløb svarende til fordringens kursværdi. Debitorselskabet får rekonstrueret sin kapital ved, at gælden ændres til egenkapital. Debitorselskabet opnår en gevinst på gælden, såfremt gældens kursværdi på konverteringstidspunktet er lavere end værdien ved påtagelsen.

Efter kursgevinstlovens § 6 er hovedreglen, at selskaber skal medregne gevinst og tab på gæld ved indkomstopgørelsen. Som en undtagelse herfra gælder for det første, at gevinst på gæld til et koncernforbundet selskab ikke medregnes, jf. kursgevinstlovens § 8, og for det andet at gevinst som følge af en akkord ikke skal medregnes, jf. kursgevinstlovens § 24. For begge undtagelser gælder dog, at en gevinst skal medregnes ved indkomstopgørelsen i det omfang, gælden ved eftergivelsen nedskrives til et lavere beløb end værdien på nedsættelsestidspunktet. Sidstnævnte, der vedrører området mellem fordringens kursværdi og 0 kr., har ingen selvstændig betydning i forhold til gældskonverteringer, idet debitorselskabet betaler et vederlag svarende til fordringens kursværdi, jf. at kreditorselskabets anskaffelsessum for aktierne udgør et beløb svarende til fordringens kursværdi. Eventuelt kan også indgå en skattefri overkurs efter selskabsskattelovens § 13, stk. 1, nr. 1.

Reglerne i kursgevinstlovens § 8, 1. pkt., om skattefrihed af gevinst på gæld til et koncernforbundet selskab omfatter såvel gælds-nedsættelser som gældskonverteringer. Undtagelsen i kursgevinstlovens § 8, 2. pkt., hvorefter der indtræder skattepligt i det omfang, gælden nedskrives til et beløb under værdien på nedsættelsestidspunktet omfatter imidlertid kun gælds-nedsættelser. Den nære sammenhæng mellem reglerne i kursgevinstlovens § 8, 1. og 2. pkt., i og med at 2. pkt., udgør en specifik undtagelse til 1. pkt., kunne umiddelbart tilsige en fuldt gennemført sidestillelse, men som det fremgår af ovenstående vil en sidestillelse i form af en udtrykkelig inddragelse af gældskonverteringer under kursgevinstlovens § 8, 2. pkt. alene være en ren formel ændring, da den i givet fald ikke vil få nogen reel indholdsmæssig betydning.

Reglerne i kursgevinstlovens § 24 om akkord omfatter gælds-nedsættelser, men ikke gældskonverteringer. Det vil sige, at gevinst ved nedsættelse af gælden er skattefri, medmindre gælden nedskrives under værdien. Dette modsvares af en underskudsbegrænsning efter ligningslovens § 15. Gældskonverteringer falder derimod tilbage til hovedreglen i kursgevinstlovens § 6, hvorfor en gevinst altid er skattepligtig, mens der ikke indtræder underskudsbegrænsning.

Den foreslåede udvidelse af anvendelsesområdet for kursgevinstlovens § 24 til også at omfatte gældskonverteringer indebærer, at gælds-nedsættelser og gældskonverteringer behandles ens. Det vil sige, at gevinst ved en konvertering som led i en akkord ligeledes bliver skattefri, og at dette modsvares af en eventuel underskudsbegrænsning efter ligningslovens § 15.

Eksempel:

1999: Underskud 200.000 kr.

2003: Skattepligtig indk. 0 kr.

2000: Underskud 50.000 kr.

2001: Underskud 100.000 kr.

2002: Underskud 150.000 kr. før gældskonvertering.

2004: Skattepligtig indk. før modregning 20.000 kr.

2005: Skattepligtig indk. før modregning 50.000 kr.

I 2002 gennemføres en gældskonvertering. Gælden er på 300.000 kr. Den er påtaget til kurs 100 og kursen på konverteringstidspunktet er 40, dvs. gældens kursværdi er 120.000 kr. Der kan dermed opgøres en kursgevinst på 300.000 kr. 120.000 kr. = 180.000 kr.

Resultat efter gældende regler: I 2002 kan samlet opgøres en skattepligtig indkomst på 180.000 kr. 150.000 kr. = 30.000 kr. Af underskuddet fra 1999 på 200.000 kr. kan 30.000 kr. fremføres til modregning. Herefter er der et samlet fremførselsberettiget underskud på 320.000 kr. fordelt med 170.000 kr. fra 1999, 50.000 kr. fra 2000 og 100.000 kr. fra 2001.

I 2004 kan 20.000 kr. af underskuddet fra 1999 fremføres til modregning. Herefter er der et samlet underskud på 300.000 kr., hvoraf 150.000 kr. (underskuddene fra 2000 og 2001) er fremførselsberettiget. Restunderskuddet fra 1999 på 150.000 kr. er bortfaldet pga. 5 års reglen.

I 2005 kan underskuddet fra 2000 på 50.000 kr. fremføres til modregning. Slutresultatet er dermed et fremførselsberettiget underskud fra 2001 på 100.000 kr.

Resultat efter forslaget: I 2002 foretages en nedsættelse af det samlede underskud med 180.000 kr., idet det er underskuddet fra 1999, der nedsættes. Herefter er der et samlet fremførselsberettiget underskud på 320.000 kr. fordelt med 20.000 kr. fra 1999, 50.000 kr. fra 2000, 100.000 kr. fra 2001 og 150.000 kr. fra 2002.

I 2004 kan restunderskuddet fra 1999 på 20.000 kr. fremføres til modregning. Herefter er der et samlet fremførselsberettiget underskud på 300.000 kr. fordelt med 50.000 kr. fra 2000, 100.000 kr. fra 2001 og 150.000 kr. fra 2002.

I 2005 kan underskuddet fra 2000 på 50.000 kr. fremføres til modregning. Slutresultatet er dermed et fremførselsberettiget underskud på 250.000 kr. (100.000 kr. fra 2001 og 150.000 kr. fra 2002).

Her er underskudsbegrænsningen klart at foretrække frem for en kursgevinstbeskatning, idet man ved underskudsbegrænsning står tilbage med et fremførselsberettiget underskud på 250.000 kr., mens man ved en kursgevinstbeskatning alene har et fremførselsberettiget underskud på 100.000 kr.

(...)"

Reglerne i personskattelovens § 13 a om begrænsning af retten til fremførsel af underskud efter blandt andet en samlet aftale om akkord er indsat ved lov nr. 363 af 6. juni 1991, der er vedtaget på grundlag af lovforslag L 8 i folketingsåret 1990/1991, 2. samling.

Bemærkningerne til lovforslaget indeholder blandt andet følgende:

"(...)

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

(...)

Det foreliggende forslag til lov om forskellige skattelove begrænser en skyldners adgang til at fremføre skattemæssige underskud, når hans gæld nedsættes gennem tvangsakkord, gældssanering eller frivillige aftaler (frivillig akkord). Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til lov om skat ved konkurs, der blandt andet indeholder et forslag om at afskære adgangen til at fremføre underskud ved konkurs. Nærværende forslag indeholder derfor også en række konsekvensændringer som følge af forslaget til en konkursskattelov. Herunder stilles forslag om, at selskabsskattekrav, der opstår under en konkurs, alene stilles som simple krav, jf. bemærkningerne til forslaget til konkursskatteloven.

Forslaget bygger på Skattelovrådets betænkning 1101/1987 om skat ved konkurs og akkord, og de overvejelser, der er anført i betænkningen.

(...)

Forslaget

Det kan kritiseres, at underskud kan fremføres efter en akkord eller en gældssanering. Den gæld, der eftergives, kan stamme fra fradragsberettigede udgifter, og reglerne om underskudsfremførsel kan derfor medføre, at der gives fradrag for udgifter, der aldrig betales.

Det foreslås derfor, at underskuddet nedsættes med gældseftergivelsen som følge af akkorden eller gældssaneringen.

Lovforslaget indebærer samtidig en begrænsning i handelen med underskudsselskaber i og med, at underskuddet nedsættes, når selskabet er omfattet af en akkord m.v.

Lovforslaget vedrører tvangsakkord og gældssanering udenfor konkurs. Hvis en konkursbehandling afsluttes med kendelse om tvangsakkord eller gældssanering, gælder forslaget til konkursskattelov.

Lovforslaget omfatter både de tilfælde, hvor der sker en procentvis nedsættelse af gælden ved en almindelig tvangsakkord, og de tilfælde, hvor kendelsen går ud på en fordeling af skyldnerens formue eller en del af denne mellem hans kreditorer mod, at skyldneren frigøres for den del af gælden, der ikke bliver dækket (likvidationsakkord). Likvidationsakkorden er i øvrigt kendetegnet ved, at skyldnerens midler endnu ikke er realiseret, og at man derfor ikke altid har fuldt overblik over størrelsen af gældseftergivelsen.

Efter konkursloven kan en tvangsakkord også bestå i et moratorium.

Et moratorium betyder imidlertid blot en foreløbig henstand med kravene mod skyldneren. Skyldnerens gæld nedskrives ikke, og et moratorium har derfor efter forslaget ingen indflydelse på adgangen til at fremføre underskud.

Gældssanering anvendes normalt kun for ikke-erhvervsdrivende, herunder også personer, der har afviklet deres erhvervsvirksomhed. Gældssanering anvendes ikke overfor selskaber.

Lovforslaget vedrører endvidere frivillig akkord. Ved frivillig akkord forstås en samlet ordning mellem skyldneren og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. En samlet ordning vil typisk omfatte tilfælde, hvor der sker en ligelig reduktion af de enkelte kreditorens fordringer, men vil tillige kunne omfatte situationer, hvor der ikke er en sådan fuldstændig ligelighed, f.eks. fordi småkrav gives fuld dividende.

Det forhold, at der skal være tale om en samlet ordning, er ikke i sig selv til hinder for, at der også vil kunne foreligge en frivillig akkord i tilfælde, hvor kun en enkelt eller enkelte hovedkreditorer er med i ordningen, mens småkrav holdes udenfor.

Skyldneren vil i forbindelse med en frivillig akkord sædvanligvis være insolvent, men da dette kun meget vanskeligt kan konstateres efterfølgende, er der ikke medtaget et krav herom i definitionen i loven. Formålet med ordningen må imidlertid være, at skyldneren får en ordning på sine gældsproblemer, navnlig ved at nedskrive kreditorernes krav til det beløb, som skyldneren realistisk kan betale.

Ved tvangsakkord sker nedsættelsen med virkning fra det år, hvor skifteretten afsiger kendelse om nedsættelse af gælden. I de tilfælde, hvor gældssanering bruges, afskæres underskudsfremførslen med virkning fra det år, hvor skifteretten har afsagt kendelse om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld.

Ved frivillig akkord nedsættes adgangen til underskudsfremførsel med virkning fra det år, hvor aftalen er indgået.

(...)"

Praksis

Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. A. 1.2.3.3 Gældssanering, frivillig akkord og tvangsakkord, PSL § 13 a

(...)

Regel

Underskudsbegrænsning efter personskatteloven indtræder både i forbindelse med tvangsmæssige og frivillige akkorder, samt i forbindelse med gældssaneringer. Se **PSL § 13 a**, stk. 1 og 5.

Er gældseftergivelsen eller en del af denne skattefri, skal der ske underskudsbegrænsning af det akkorderede beløb. Se mere om dette i afsnittet "Begrænsning i retten til at fremføre underskud" nedenfor.

Begrænsning i retten til at fremføre underskud

For personer, der er omfattet af personskattelovens regler om fremførsel af underskud, indebærer en akkord eller en gældssanering, at uudnyttede, fradragsberettigede underskud nedsættes med det beløb, som gælden er nedsat med. Se **PSL § 13 a**, stk. 1, 1. pkt.

Nedsættelsen har virkning fra det indkomstår, hvor rekonstruktionsforslaget med tvangsakkorden bliver stadfæstet, eller der bliver afsagt kendelse om gældssanering. Se **PSL § 13 a**, stk. 1, 3. pkt. Det vil sige, at nedsættelsen har virkning, før fristen for kære er udløbet.

Det fremførselsberettigede underskud begrænses med det eftergivne beløb både ved opgørelsen af den skattepligtige og den personlige indkomst. Se **PSL § 13 a**, stk. 1. Som nævnt ovenfor, begrænses retten til at fremføre underskud ikke i det omfang, akkorden er skattepligtig. Se **PSL § 13 a**, stk. 1, 2. pkt.

For frivillige akkorder begrænses underskuddet fra det år, hvor den endelige aftale om akkorden er indgået. Se **PSL § 13 a**, stk. 5. Når eneste kreditor giver tilsagn om at stemme for et eventuelt senere fremsat rekonstruktionsforslag, kan dette efter en konkret vurdering sidestilles med frivillig akkord. Se **SKM2017. 43. SR**.

Er der som følge af de aftalte betingelser en reel usikkerhed af væsentlig betydning for den endelige opgørelse af gældseftergivelsen på tidspunktet for indgåelsen af aftalen om den frivillige akkord, vil sådanne betingelser kunne blive tillagt suspensiv virkning i skatteretlige henseende. I sådanne tilfælde vil nedsættelsen af underskud eventuelt skulle ske med virkning fra et andet indkomstår end det indkomst, hvor aftalen om den frivillige akkord er indgået.

Se i den forbindelse **SKM2018. 339. VLR**, hvor Landsrettens flertal vurderede, at der som følge af de aftalte betingelser for den frivillige akkord, bestod en reel usikkerhed af væsentlig betydning for den endelige opgørelse af gældseftergivelsen. Uanset aftalen om frivillig akkord var indgået i 2012, ville der tidligst med virkning for indkomståret 2017 skulle ske nedsættelse af underskud i henhold til **PSL § 13 a**.

Eksempel

Debitor har en gæld på 1 mio. kr. Han indgår en aftale med sine kreditorer om betaling af 600.000 kr. mod at få en saldokvittering på hele beløbet.

Hvis fordringens reelle værdi for kreditor er 600.000 kr., skal debitor ikke beskattes af gældseftergivelsen på 400.000 kr. Har debitor et uudnyttet, fradragsberettiget underskud, skal dette nedsættes med 400.000 kr.

Viser det sig derimod, at fordringens reelle værdi for kreditor er højere end de 600.000 kr., fordi debitor fx har en betalingsevne på 700.000 kr., skal han beskattes af 100.000 kr. (debitors betalingsevne minus det beløb, der rent faktisk betales af debitor), mens hans underskud skal begrænses med de 300.000 kr., som svarer til den skattefrie del af gældseftergivelsen.

Se også

- **C. B. 1.5** om gældseftergivelse efter **KGL § 24** - generelle ordninger
- **C. B. 1.4.3.3** om gevinst ved gældseftergivelse efter **KGL § 21**.

Underskud i relation til ægtefællen

Hvis den skattepligtige er gift, og ægtefællerne er samlevende ved indkomstårets udløb, sker nedsættelsen af underskud i den skattepligtige indkomst i akkordåret, inden underskuddet overføres til fradrag i den anden ægtefælles indkomst. Se **PSL § 13 a**, stk. 4, 6. pkt.

Ved begrænsning af overførsel af negativ personlig indkomst til den anden ægtefælle sker begrænsningen, inden der foretages fradrag efter **PSL § 13**, stk. 4, 1. pkt. i den anden ægtefælles personlige indkomst.

I tilfælde, hvor en virksomhed ejes af den ene ægtefælle, mens underskuddet fratrækkes hos den anden ægtefælle, der driver virksomheden, skal gældseftergivelse, der ikke er anvendt til underskuds-nedsættelse hos ejerægtefællen, bruges til underskuds-nedsættelse hos den anden ægtefælle. Se **PSL § 13 a**, stk. 2.

Skyldnerens misligholdelse af akkord eller gældssanering

Retten til at fremføre et beløb som underskud, svarende til en tidligere bortakkorderet gæld (gæld som er bortfaldet ved akkord), genopstår ikke ved skyldnerens misligholdelse af en akkord eller gældssanering. Skattemyndighederne må derfor ikke på grundlag af det forhold, at akkorden eller gældssaneringen bortfalder på grund af skyldnerens misligholdelse, foretage nogen korrektion af ansættelserne for hverken det indkomstår, hvor akkorden eller gældssaneringen er opnået, eller noget efterfølgende år.

I en sag fastslog Vestre Landsret, at begrænsningen af retten til underskudsfremførsel ved en frivillig akkord indtræder ved akkordaftalens indgåelse, uanset at den er betinget af effektiv betaling. Dommen

fastslår også, at bortfald af den frivillige akkord på grund af misligholdelse ikke medfører, at adgangen til underskudsforeløb genopstår. Se TfS 1999, 255 VLR.

(...)

Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.4.3.3 Gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion - KGL § 21

(...)

Regel

Personer og dødsboer, der ikke driver næringsvirksomhed ved finansiering, skal medregne gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld, hvis gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen mv. Se KGL § 21, stk. 1.

Gevinsten skal medregnes ved opgørelsen af kapitalindkomsten. Se PSL § 4, stk. 1, nr. 2.

Den del af gældseftergivelsen, som bringer fordringen ned til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, er derimod skattefri.

Eksempel

Skyldner (debitor) får eftergivet en gæld på i alt 1.000.000 kr. På tidspunktet for gældseftergivelsen har fordringen en værdi for kreditor på 500.000 kr. (kurs 50). Den del af eftergivelsen af gælden, der angår nedsættelsen fra 1.000.000 kr. til 500.000 kr. udløser ingen beskatning af skyldner. Den del af eftergivelsen af gælden, der angår nedsættelsen fra 500.000 kr. til 0 kr. er skattepligtig for skyldner efter KGL § 21.

Bestemmelsen vedrører singulære gældseftergivelser, mens gældseftergivelse i form af akkord og gælds-sanering behandles efter reglerne i KGL § 24. Se afsnit **C. B. 1.5** om generelle ordninger om gældseftergivelse - KGL § 24. Hvis en singulær gældseftergivelse er tilstrækkelig stor kan den blive omfattet af KGL § 24 som en samlet ordning.

Bestemmelsen omfatter også tilfælde, hvor en fordring forældes, hvis skyldner havde været i stand til at indfri den forældede fordring.

Det er skyldners betalingsevne på eftergivelsestidspunktet, der er afgørende for vurderingen af fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen mv. Er gælden nedsat til det beløb, skyldner ud fra en konkret vurdering må anses at kunne betale, er gældseftergivelsen ikke skattepligtig for skyldner. Se **SKM2002. 219. VL**.

Det er derimod ikke tilstrækkeligt, at gældseftergivelsen samlet set er forretningsmæssigt begrundet, hvis nedsættelsen af gælden ikke beror på en konkret vurdering af den enkelte skyldners betalingsevne. Se TfS 1998, 157 LSR, TfS 1998, 158 LSR og SKM2012. 389 BR.

Der skal ikke ske underskudsbegrænsning efter personskattelovens regler ved en singulær ordning, heller ikke selvom eftergivelsen er skattefri.

Bemærk

Gevinst som følge af en singulær eftergivelse mv. af gæld i fremmed valuta er omfattet af KGL § 23. Se afsnit **C. B. 1.4.3.7**. Hvis gælden er omfattet af KGL § 23 er der ikke skattefrihed efter KGL § 21 for den del af gældseftergivelsen, som bringer fordringen ned til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen.

(...)

Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.4.3.7 Gevinst og tab på gæld i fremmed valuta

(...)

Regel

Personer og dødsboer, der ikke er pengeneringsdrivende, skal medregne gevinst og tab på gæld i fremmed valuta ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Se KGL § 23.

Skattepligten henholdsvis fradragsretten gælder kun, hvis årets nettogevinst eller -tab sammenlagt med gevinst og tab på

- fordringer omfattet af KGL § 14 og
- beviser i investeringsinstitutter med minimumsbeskatning, der efter ABL § 22 er obligationsbaserede overstiger 2.000 kr

Hvis bagatelgrænsen på 2.000 kr. overskrides, er hele gevinsten skattepligtig eller hele tabet fradragsrettet.

Gevinst og tab skal medregnes ved opgørelsen af kapitalindkomsten. Se PSL § 4, stk. 1, nr. 2.

Hvornår er der tale om gæld i fremmed valuta?

Gæld i danske kroner anses for gæld i fremmed valuta, hvis restgælden reguleres i forhold til en eller flere valutakurser. Gæld i fremmed valuta anses for gæld i danske kroner, hvis restgælden reguleres i forhold til danske kroner. Se KGL § 23, 3. og 4. pkt.

Gæld i EUR anses også for gæld i fremmed valuta.

Der er ikke tale om gæld i fremmed valuta, selvom gælden indfries i en anden valuta, hvis udsving i den anden valuta er uden betydning for gældens størrelse. Se TfS 1998, 612 VLD.

Skatterådet fandt, at en uforrentet gæld i EURO, der skulle indfries til en overkurs, var omfattet af KGL § 23. Se **SKM2008. 192. SR**.

Alle kursændringer er skattepligtige

Alle kursændringer indgår i opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Kursgevinst og -tab omfatter såvel ændringer af kursen på grund af valutakursændringer som ændringer i kursen på grund af andre forhold, fx ændringer i renteniveauet.

Bemærk

Hvis gevinst på gælden også er omfattet af KGL § 22, beskattes gevinsten efter denne bestemmelse. Se afsnit **C. B. 1.4.3.4 - C. B. 1.4.3.6** om KGL § 22.

Gevinst på gæld opnået som følge af en tvangsakkord, frivillig akkord mv. omfattet af KGL § 24 er ikke skattepligtig. Se afsnit **C. B. 1.5**. Derimod er gevinst på gæld i fremmed valuta, der er opnået ved en singulær gældseftergivelse omfattet af skattepligten efter KGL § 23. Se **SKM2008. 586. LSR**.

(...)

Regel

Gevinst på gæld som debitor opnår ved tvangsakkord i rekonstruktion, frivillig akkord eller en gældssanering er ikke skattepligtig. Se KGL § 24.

Reglen gælder for selskaber, personer og dødsboer samt pengeæringsdrivende personer og dødsboer.

Skattefritagelsen gælder kun for eftergivelse af gæld ned til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen.

Det vil sige, at skattefritagelsen kun gælder for den del af gældseftergivelsen, som bringer fordringen ned til fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen. Den del af gælden, som er nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen, er skattepligtig, medmindre gevinsten er skattefri efter anden lovgivning. Skattefrihed for denne del af gevinsten kan følge af reglerne om skattefrit udbytte i SEL § 13, stk. 1, nr. 2 eller udgøre et skattefrit tilskud efter SEL § 31 D.

(...)

Se også afsnit **C. B. 1.4.3.3** om KGL § 21.

(...)

Underskudsbegrænsning

Reglen i KGL § 24 skal ses i sammenhæng med reglerne om underskudsfremførsel og underskudsbegrænsning.

Hvis gevinst på gæld som følge af tvangsakkord i rekonstruktion, frivillig akkord eller gældssanering ikke beskattes efter kursgevinstloven, kan der, hvis debitor har et skattemæssig underskud, indtræde underskudsbegrænsning efter SEL § 12 A (selskaber mv.) eller PSL § 13 a (personer).

Vurderingen af, om det er en samlet ordning mellem debitor og dennes kreditorer efter KGL § 24 er den samme som ved reglerne om underskudsbegrænsning.

(...)

Se også afsnit

- Personer **C. A. 1.2.3.3** om PSL § 13 a
- Selskaber **C. D. 2.4.5.1** om SEL § 12 A.

Eksempel

Debitor har en gæld på 1 mio. kr. Han aftaler med sine kreditorer at betale 600.000 kr. mod at få en saldokvittering på hele beløbet.

Hvis fordringens reelle værdi for kreditor er 600.000 kr., skal debitor ikke beskattes af gældseftergivelsen på 400.000 kr. Har debitor et uudnyttet, fradragsberettiget underskud, skal dette nedsættes med 400.000 kr.

Viser det sig, at fordringens reelle værdi for kreditor er højere end de 600.000 kr., fordi debitor fx har en betalingsevne på 700.000 kr., skal han beskattes af 100.000 kr. (debitors betalingsevne minus det beløb, der rent faktisk betales af debitor), mens hans underskud skal begrænses med de 300.000 kr., som svarer til den skattefrie del af gældseftergivelsen.

(...)

Frivillig akkord

Frivillig akkord er en aftale om en samlet ordning mellem debitor og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af debitors gæld. Formålet med en akkord er, at debitor får en samlet ordning på sine gældsforpligtelser. Det er ingen betingelse, at debitor er insolvent.

Aftalen om frivillig akkord

Der skal foreligge en aftale om frivillig akkord mellem en eller flere kreditorer og debitor. Det kan være en akkordaftale, selvom en enkelt kreditor ikke ønsker at indgå i akkorden. Gælder akkordaftalen efter sit indhold kun, hvis alle kreditorer accepterer aftalen, er aftalen ikke indgået, før den sidste kreditor har accepteret aftalen. Se TfS 1997, 565 (LSR) og TfS 1997, 439 (LSR).

Det er et vilkår, at aftalen handler om gældseftergivelse. Hvis debitor frigøres for gælden efter særlige lånevilkår, er det ikke gældseftergivelse efter KGL § 24. Se **SKM2010. 42. BR**.

Det er uden betydning, om aftalen er indgået her i landet eller i udlandet. Det er også uden betydning, om kreditorerne er hjemmehørende her i landet eller i udlandet.

Hvornår har aftalen retsvirkning

Spørgsmålet om, hvornår der foreligger en aftale om en akkord, afgøres efter de aftaleretlige regler. Det er en forudsætning, at der er indgået en endelig aftale om gældseftergivelse efter KGL § 24.

En aftale om betinget saldokvittering med en hovedkreditor er endelig i det indkomstår, aftalen er indgået. Debitor skal ikke stilles anderledes end den skatteyder, der får akkord eller gældssanering i skifteretten. Se **SKM2002. 258. HR** og **SKM2004. 265. ØLR**.

Et kreditorselskab fratrak i indkomståret 2003 tab på to debitorer, der drev butikker på franchise-basis. Selskabet gjorde gældende, at tabene kunne konstateres og gøres endeligt op i 2003. Selskabet havde et indgående kendskab til sine franchise-tageres økonomi. I november 2003 blev der udarbejdet et udkast til en gældseftergivelsesaftale, som debitorerne ikke ville acceptere. Debitorerne afslog aftalen, fordi de forlangte en større gældseftergivelse, end selskabet ville yde. Byretten kom frem til, at selskabet ikke var berettiget til at fradrage tabene ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for indkomståret 2003. Se **SKM2008. 213. BR** og **SKM2008. 214. BR**.

En misligholdelsesklausul i en akkordaftale medfører ikke, at aftalen anses for indgået i et senere indkomstår. Det kan fx være en aftale som er betinget af, at restgælden til hovedkreditor betales over 60 afdrag (resolutiv aftale). Se TfS 1999, 255 (VLD) og TfS 1994, 693 (LSR).

Forskellige typer af frivillige akkorder

En frivillig akkord kan fx opnås ved at

- kreditor overfor debitor erklærer, at han helt eller delvist giver afkald på sit tilgodehavende. Fx hvis kreditor udsteder en saldokvittering, uden at der er sket betaling.
- kreditor nedsætter debitors hæftelse, uden at fordringens nominelle værdi nedsættes

- kreditor ændrer på væsentlige vilkår i fordringen. Se **SKM2001. 347. HR** og Departementets kommentar til afgørelsen i **SKM2001. 179. DEP**. Ændring på væsentlige vilkår i fordringen kan efter Ligningsrådets praksis være, når renten ændres. Se TfS 1995,685 (LR).
- et aktiv tilbagesælges, fx en anpart, hvor kreditor overtager gælden, der hviler på aktivet, og som debitor hæfter personligt for.
- kreditor køber et aktiv til en kunstigt fastsat overpris.
- kreditors kapitalindskud i et selskab bruges til at betale kreditor.

En samlet ordning

Det kan være en samlet ordning, når

- der sker en ligelig reduktion af de enkelte kreditors fordringer
- der ikke er en fuldstændig lighed, fx fordi småkrav får fuld dækning
- kun en eller enkelte hovedkreditore er med i ordningen, mens småkrav holdes udenfor.

I Østre Landsret fik Skatteministeriet medhold i, at ændringer af vilkår i en låneaftale var så væsentlige, at lånet måtte anses for indfriet. Gevinsten på gælds eftergivelsen var ikke skattefri for debitor. Ordningen, som ikke indebar en nominel nedsættelse af gælden, omfattede 2/3 af den usikrede gældsforpligtelse. Den kreditor, som havde den sidste tredjedel af den usikrede gæld, var ikke omfattet af ordningen.

Skatteministeriet tog bekræftende til genmæle efter at skatteyder havde fremlagt nye oplysninger ved sagens forberedelse for Højesteret. Se **SKM2001. 347. HR**.

Af Skatteministeriets kommentar til Højesterets afgørelse fremgår det, at praksis om, at en gælds eftergivelse som udgangspunkt mindst skal omfatte halvdelen af den usikrede gæld, samt at kun usikrede småkrav udeholdes, stadig gælder. Se **SKM2001. 179. DEP**.

Udgangspunktet er med andre ord, at ordningen skal omfatte mere end 50 pct. af den usikrede gæld, og den resterende usikrede gæld må kun udgøres af småkrav.

Der skal ikke udelukkende lægges vægt på, om ordningen omfatter mere eller mindre end 50 pct. af den samlede usikrede gæld. Skatterådet har udtalt, at den største kreditors gældskonvertering af sin fordring på 67,7 pct. af debtors usikrede gæld, ikke var en samlet ordning efter KGL § 24. Debtors næststørste og tredjestørste kreditors fordringer udgjorde i alt 28,8 pct. af debtors usikrede gæld. Der var ikke en ligelig reduktion af kreditornes fordringer. De to fordringer, svarende til 28,8 pct. af den samlede usikrede gæld, kunne ikke betragtes som småkrav. Se **SKM2007. 677. SR**.

I en anden sag var en gælds eftergivelse fra kapitalfonde en samlet ordning. Skatterådet lagde vægt på, at 82 pct af den usikrede gæld indgik i ordningen, og det kun var småkrav, som ikke indgik i ordningen. Se **SKM2010. 95. SR**.

Det er kun den usikrede gæld, der indgår i vurderingen af, om der foreligger en frivillig akkord. Se TfS 1995,617 (LR).

Praksis udelukker dog ikke, at der kan være tale om en samlet ordning, selv om der også indgår gæld, som er sikret. Når de sikrede kreditore vil indgå i en ordning, er det fordi, der ikke længere er fuld sikkerhed. Sondringen af den sikrede/usikrede gæld skal ske på tidspunktet for gælds eftergivelsen. Se TfS 1994, 834 LR og TfS 1997, 653 LSR.

Landsskatteretten har vurderet, at en kaution kan være en sikkerhedsret på linje med håndpanteret. Kauti- onisten kunne indfri kautionsforpligtelsen på tidspunktet for gælds nedsættelsen. Det var derfor tale om sikret gæld. Se TfS 1997, 653 (LSR).

Et ægtepars økonomiske forhold skulle vurderes under ét. De havde fået et samlet tilbud fra deres kreditorer. Den delvise eftergivelse af ægteparrets gæld, der udgjorde 82,5 pct. af parrets samlede usikrede gæld, skulle ikke beskattes efter KGL § 24. Se **SKM2001. 129. LR.**

(...)

Fordringens værdi

Ved bedømmelsen af, hvilken værdi fordringen har for kreditor på tidspunktet, hvor gælden eftergives, er der flere forhold, der skal tages i betragtning.

Der skal vurderes, hvor stor en del af fordringen, kreditor har udsigt til at inddrive ved tvangsinddrivelse. Har der kort før gældseftergivelsen været afholdt forgæves forsøg på at inddrive fordringen, kan den eftergivne gæld som udgangspunkt anses for at være uden værdi. Det gælder fx hvis debitor har fået en insolvenserklæring ved fogedretten.

Hvis der har været en tvangsakkord efter reglerne i konkursloven, har debtors økonomiske situation været gennemgået. Skifteretten kan nægte at stadfæste en tvangsakkord, hvis dividenden står i misforhold til skyldnerens økonomiske situation. Skifterettens stadfæstelse af en tvangsakkord kan derfor betragtes som et indicium for, at gælden ikke nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på gældseftergivelsestidspunktet.

Ved en frivillig akkord gælder reglerne i konkursloven ikke, og det er derfor op til skattemyndighederne at vurdere, om en sådan akkord har medført, at gælden er nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor.

Når det er en generel ordning for debitor eller en ordning, som tiltrædes af en eller flere hovedkreditorer, vil det normalt indicere, at der er sket nedskrivning af gælden til den reelle værdi.

Det kan også have betydning, om ordningen set fra kreditors side er udtryk for en rimelig forretningsmæssig disposition. Dette kan fx være tilfældet, selv om debitor også efter eftergivelsen har en formue, som er nødvendig for virksomhedens fortsatte drift.

Eksempel på forhold, der har betydning for fordringens værdi

Ved vurderingen skal der ikke tages hensyn til en eventuel ægtefælles formue. Når et ægtepar modtager et samlet tilbud om eftergivelse af deres gæld, vurderes ægteparrets økonomi under ét. Se **SKM2001. 129. LSR.**

Ordninger om gældseftergivelse, der falder uden for KGL § 24

En aftale om gældseftergivelse, der ikke har et sådant omfang, at der kan siges at foreligge en samlet ordning efter KGL § 24, er en singulær gældseftergivelse.

For personer og dødsboer kan en singulær gældseftergivelse være skattepligtig efter KGL § 21. Se afsnit **C. B. 1.4.3.3** om § 21.

(...)

Personer og dødsboer, som ikke er pengeneringsdrivende, er skattepligtige af gevinst på gæld i fremmed valuta efter reglen i KGL § 23. Se afsnit **C. B. 1.4.3.7** om § 23.

(...)

Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. B. 1.7.5 Generelt om realisations- og lagerprincippet

(...)

Realisationsprincippet

(...)

Gæld

Ved realisationsprincippet skal gevinst og tab på gæld medregnes i den skattepligtige indkomst i det indkomstår, hvori gevinsten eller tabet realiseres. Se KGL § 25, stk. 1.

Gevinst og tab på gæld opgøres som forskellen mellem forpligtelsens værdi, da den blev påtaget, og værdien ved frigørelsen eller indfrielsen. Se KGL § 26, stk. 3.

Delvis indfrielse - afdrag

Sker indfrielsen gennem afdrag, medregnes en så stor del, som svarer til forholdet mellem på den ene side indfrielsessummen med fradrag af anskaffelsessummen og på den anden side indfrielsessummen.

Realiseret gevinst og tab opgøres som forholdet mellem:

$((\text{indfrielsessum} - \text{anskaffelsessum}) / \text{indfrielsessum}) \times \text{afdrag}$.

Eksempel

En gæld på nominelt 100.000 kr. er stiftet til 50.000 kr., Der betales et årligt afdrag på 5.000 kr.

Kurstabet på afdraget udgør:

$((100.000 - 50.000) / 100.000) \times 5.000 = 2.500 \text{ kr.}$

(...)

Lagerprincippet

Ved lagerprincippet medregnes ikke-realiserede kursændringer ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Se KGL § 26.

(...)

Gæld

Efter lagerprincippet opgøres gevinst og tab på gæld som forskellen mellem

– gældens værdi ved indkomstperiodens begyndelse eller gældens værdi, da den blev påtaget,

med fradrag af afdrag i indkomstperioden, og

– gældens værdi ved indkomstperiodens udløb.

Beskatning forudsætter, at der kan konstateres en kursgevinst eller -tab

Beskatning af en kursgevinst eller fradrag for et kurstab forudsætter, at der rent faktisk kan konstateres en kursgevinst eller -tab.

Er debitor et selskab, er det accepteret i praksis, at såfremt kurator udsender meddelelse om, hvor stor dividende der højst vil blive udbetalt, så kan kreditor foretage fradrag for den del af tabet, som det herefter er sikkert ikke vil blive dækket. Fradraget kan foretages i det år, hvor kurator udsender meddelelsen. Efter afslutningen af et selskabs konkursbo, ophører selskabet, og debitor eksisterer derfor ikke mere.

Denne praksis finder ikke anvendelse, når debitor er en person, hvorefter fordringen mod debitor således fortsat består, uanset at debtors konkursbo er afsluttet. Ligesom der heller ikke er fradrag ved afgivelse af debtors insolvenserklæring. I tilfælde, hvor debitor er en person, kan et tab således først anses for at være endeligt konstateret, når fordringen bortfalder som følge af forældelse, akkord, eftergivelse mv. Se fx **SKM2016. 135. SR**, under begrundelsen til spørgsmål 2.

Realisationsprincippet

Ved anvendelse af realisationsprincippet skal der foreligge en realisation i skattemæssig henseende, herunder

- afståelse af fordringen
- frigørelse eller indfrielse af gæld.

Aftalebetalinger kunne ikke kvalificeres som et kurstab på et eurolån, når en ejendom overdrages successivt (ideelle andele) i forbindelse med, at køber betaler efter et fastsat betalingsskema. Da køber først erhverver yderligere andele af ejendommen i takt med betalingen af ydelserne efter det fastsatte betalingsskema, opstår der først en pligt til betaling på disse fastsatte tidspunkter. Se **SKM2012. 628. SR**.

Se **SKM2009. 553. SR**, hvor der var tale om udlån af obligationer og ikke realisation.

Efter realisationsprincippet beskattes en uforrentet fordring på tidspunktet for indfrielse. Dette gælder også i låneforhold mellem hovedanpartshaver og selskab, når lånet skal indfries til overkurs. Skatterådet forudsatte, at låneforholdet var i overensstemmelse med armslængdeprincippet i LL § 2. Se **SKM2010. 864. SR**.

I familieforhold sker det, at forældre yder et rentefrit eller lavtforrentet lån til deres børn. Hvis det beløb, som børnene låner, er det samme, som det beløb, der skal tilbagebetales til forældrene, har forældrene ikke opnået nogen kursgevinst. Der vil derfor ikke være noget at beskatte efter kursgevinstloven. Det gælder fx lån med anfordringsvilkår. Det vil sige, at der ikke er aftalt et indfrielsestidspunkt, men at lånet skal indfries på kreditors anmodning.

Lagerprincippet

Ved anvendelse af lagerprincippet medregnes ikke-realiserede kursændringer ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Realisation af gevinst og tab ved

- afståelse af fordring, eller
- frigørelse/indfrielse af gæld

opgøres som forskellen mellem afståelsessummen og fordringens/gældens værdi ved indkomstårets begyndelse.

(...)

Ændring af lånevilkår

Ændringer i de aftalte vilkår for en fordring kan have en sådan karakter, at fordringen anses for afstået, og en ny fordring anses for stiftet.

Når det oprindelige låns vilkår undergår væsentlige ændringer, herunder om lånets størrelse, afvikling og afdragsbetaling, anses lånet for indfriet. Se TfS 2000, 605 (ØLR).

Såfremt et eksisterende gældsbevis opdeles i to gældsbevis, med enslydende hovedstol og restlån og øvrige vilkår, er der ikke tale om en væsentlig ændring. Se **SKM2012. 257. SR**.

Om en renteændring medfører, at fordringer anses for afstået, beror på en væsentlighedsvurdering. Se **SKM2003. 545. LR**.

Ændring af valuta er en så væsentlig ændring, at der skattemæssigt er afståelse og stiftelse af en ny fordring.

Ændringer i en obligations valuta er ikke en væsentlig ændring, når det fremgår af aftalens vilkår, at ændringen skal ske. Se **SKM2009. 11. SR**.

Euro-deltagende landes nationale valutaer anses for én og samme valuta. Se TfS 1999, 192 (DEP).

En euro-redenominering i danske kroner betragtes som afståelse og stiftelse af en ny fordring. Redenominering betyder, at fordringen omlægges til en anden valuta. Se TfS 1999, 172 (DEP).

En euro-redenominering af et euro-deltagende lands nationale valuta vil derimod ikke være en afståelse og stiftelse af en ny fordring. Tilsvarende gælder, hvor en fordring i et euro-deltagende lands nationale valuta måtte blive omlagt til euro. Eventuelle differencebeløb, der opstår ved redenominering af fordringer i et euro-deltagende lands nationale valuta til euro, behandles efter kursgevinstlovens regler.

(...)

"Frigørelse" for gældsforpligtelse

Det er frigørelse for en gældsforpligtelse, når debitor fritages for sin hæftelse for gældsposten. Frigørelse kan ske ved fx

- indfrielse (debitor betaler sin gæld)
- præklusion
- konfusion
- forældelse
- gældssanering
- akkord.

Indfrielse af gældsforpligtelse

Ved indfrielse forstås enhver disposition, der bevirker en hel eller delvis nedsættelse af restgælden (afdrag), eller som bevirker, at gældsforholdet ophører.

Overdragelse af gæld efter skatte Lovgivningens særlige successionsregler udløser ikke beskatning, fordi indfrielses-/frigørelsestidspunktet udskydes.

Debitor kan frigøres for en gældsforpligtelse ved gældskonvertering. Ved gældskonvertering i et insolvent selskab er forskellen mellem aktiernes nominelle værdi og fordringens kursværdi, overkurs på aktierne. Kursgevinsten opgøres som forskellen mellem fordringens pålydende værdi og fordringens kursværdi ved konverteringen. Ved "værdi ved indfrielsen" i kursgevinstloven skulle forstås fordringens værdi på tidspunktet for konverteringen. Se TfS 1998, 123 (DEP) og TfS 2000, 418 (LSR).

(...)

Den juridiske vejledning (2019-1), afsnit C. C. 2.5.3.4 Resolutive og suspensive betingelser

(...)

Regel

Hvis retten til en indtægt er betinget, er beskatningstidspunktet afhængigt af betingelsens indhold og betydning i det konkrete aftaleforhold.

I skatteretten sondres mellem:

- Resolutive betingelser, og
- Suspensive betingelser.

Resolutive betingelser

Inden for skatteretten betegnes betingelser som resolutive, når de ikke udskyder beskatningstidspunktet.

Der vil typisk være tale om betingelser, der nærmest har karakter af en formssag, og situationer, hvor der i realiteten ikke er tvivl om, at betingelsen vil blive opfyldt.

Landsskatteretten har udtalt, at det ved betingede aftaler er udgangspunktet, at betingelserne anses for resolutive. Se TfS 1995, 904 LSR.

Eksempler

Følgende betingelser vil normalt blive anset for at være resolutive, så aftalen skatteretligt bliver anset for at være indgået på aftaletidspunktet:

- Betingelse om tinglysning af et skøde i forbindelse med en ejendomshandel
- Betingelse om købesummens erlæggelse
- Betingelse om offentlig myndigheds godkendelse af udstykning, frigørelse fra landbrugsforpligtelse eller lignende
- Betingelser, hvis opfyldelse skatteyderen selv er herre over, fx vilkår om genopførelse ved branderstigning. Se **SKM2007. 552. BR**. Se også **SKM2002. 383. LSR**.

Se desuden eksempler på resolutive betingelser i afgørelserne **SKM2014. 688. SR**, **SKM2011. 516. BR**, **SKM2006. 696. VLR**, **SKM2001. 532. ØLR**, TfS 1998, 202 ØLD, **SKM2008. 913. BR**, **SKM2006. 569. LSR**, **SKM2001. 204. LSR**, TfS 1998, 712 LSR og TfS 1995, 904 LSR og **SKM2008. 42. SR**.

Suspensive betingelser

Suspensive betingelser har en sådan karakter, at der hersker reel usikkerhed om, hvorvidt aftalen bliver gennemført eller ej. Suspensive betingelser medfører, at beskatningen først indtræder, når betingelsen er opfyldt.

Eksempler

Hvis et køb af en ejendom er betinget af salg af en anden ejendom til en bestemt pris inden 1 måned, vil betingelsen normalt blive anset for suspensiv. Derfor bliver handlen skattemæssigt først anset for indgået, når betingelsen er opfyldt.

Se andre eksempler på suspensive betingelser i afgørelserne **SKM2008. 674. LSR**, **SKM2001. 204. LSR**, Tfs 1996, 35 LSR, Tfs 1993, 332 LSR, **SKM2007. 502. SR** og Tfs 1992, 129 LR.

(...)

Tfs 1994, 693 LSR

Selv om akkordaftalen var betinget af, at restgælden til hovedkreditor blev betalt over 60 afdrag, var aftalen ikke indgået i et senere indkomstår. Misligholdelsesklausulen kunne ikke føre til et andet resultat.

Tfs 1994, 726 LSR

Landsskatteretten fastslog, at der forelå en samlet ordning om eftergivelse af gæld og dermed grundlag for begrænsning af retten til fremførsel af underskud, jf. personskattelovens § 13 a, i et tilfælde, hvor aftale om gældsnedsettelse blev indgået med skatteyderens hovedkreditor, til hvem gælden udgjorde 70,5 pct. af den samlede gæld, medens de øvrige kreditorers fordringer var relativt beskedne.

Tfs 1995, 685 LR

Ligningsrådet fandt, at en renteændring indebar en så væsentlig ændring i vilkårene for den omhandlede fordring, at denne måtte anses for indfriet.

Tfs 1999, 172 DEP

Departementet udtalte, at en euro-redenominering af en fordring i danske kroner og dermed ændring af valutaen vil være en så væsentlig ændring, at gælden må anses for afstået eller indfriet og en ny gæld stiftet. (En redenominering af euro-landenes nationale valutaer til euro sidestilles derimod ikke med en afståelse).

Tfs 1999, 255 VLR

Efter en akkordaftale skulle debitor betale 35 pct. af gælden over en 5-årig periode fra 1991-1995. Aftalen var endeligt accepteret af samtlige kreditorer den 21. maj 1991. Aftalen var betinget af, at debitor betalte den nævnte del af gælden til kreditorerne. Ordningen blev misligholdt i 1993. Landsretten fastslog, at de skattemæssige virkninger af aftalen indtrådte i 1991, og at der derfor skulle ske begrænsning af retten til fremførsel af underskud for indkomståret 1991. Det gjaldt, uanset at aftalen om akkord bortfaldt på grund af misligholdelse, idet landsretten fastslog, at retten til underskudsframførsel ikke genopstod ved bortfald af en aftale om frivillig akkord på grund af misligholdelse.

Tfs 2000, 822 LSR

Under hensyn til skatteyderens indkomst og formueforhold, hvorefter skatteyderen havde haft betalings-ejne til at fortsætte som deltager i det kommanditselskab, hvori hun var kommanditist, blev en gældseftergivelse beskattet.

SKM2001. 179. DEP

Skatteministeriet udtalte, at en lempelse af betalingsvilkårene, der alene er udtryk for ren henstand, ikke er en gældsnedsettelse, idet der herved ikke vil være tale om en nedsettelse af det beløb, der skal betales.

Skatteministeriet tog bekræftende til genmæle, efter at sagen var anket til Højesteret (SKM2001. 347. HR).

Landsskatteretten har i den underliggende kendelse af 14. november 1997 (TfS 1998, 173 LSR) blandt andet udtalt: ”Landsskatteretten finder endvidere, at den omhandlede aftale af 1. august 1993 ikke kan anses at have karakter af en frivillig akkord omfattet af kursgevinstlovens § 6 A, allerede fordi fordringen nominelt ikke nedskrives. ”

Østre Landsret har i dom af 3. maj 2000 (TfS 2000, 605 ØLR), blandt andet udtalt: ”Aftalen, der i øvrigt ikke indebærer en nominel nedsættelse af gælden til datterselskabet, kan herefter ikke anses for en samlet ordning mellem en skyldner og dennes kreditorer om bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. Gevinsten ved indfrielsen er derfor ikke omfattet af kursgevinstlovens § 6 A om skattefrihed ved frivillig akkord. ” Landsretten fandt i øvrigt, at vilkårsændringerne i låneaftalen var så væsentlige, at lånet måtte anses for indfriet i kursgevinstlovens forstand med kursgevinstbeskatning til følge.

(Den tidligere bestemmelse i kursgevinstlovens § 6 A, stk. 1, findes nu i kursgevinstlovens § 24).

Østre Landsrets dom blev anket til Højesteret. Som følge af nye oplysninger fandt Skatteministeriet, at der var tale om en samlet ordning og tog derfor bekræftende til genmæle, jf. SKM2001. 179. DEP.

I SKM2001. 179. DEP nævner Skatteministeriet udtrykkeligt bemærkningen i Østre Landsrets dom om, at aftalen i øvrigt ikke indebærer en nominel nedsættelse af gælden til datterselskabet, og Skatteministeriet har videre anført, at det ikke nærmere er angivet, hvilken betydning det har.

Skatteministeriet har imidlertid anført, at det alene er en betingelse for anvendelsen af bestemmelsen i kursgevinstlovens § 6 A, stk. 1 (nu kursgevinstlovens § 24), at ordningen ud fra en samlet vurdering har indebåret en nedsættelse af skyldnerens gæld, og Skatteministeriet har udtrykkeligt anført i SKM2001. 179. DEP, at en nedsættelse af skyldnerens gæld kan ske på andre måder end ved en nominel nedsættelse af gælden, f.eks. ved indsættelse af et vilkår om rentefrihed.

SKM2002. 188. LR

Ligningsrådet fandt, at en påtænkt gældseftergivelse var skattepligtig i det omfang, eftergivelsen medførte, at debtors egenkapital blev positiv.

SKM2002. 258. HR

Højesteret fastslog, at der ikke var indgået en akkordaftale inden den 27. december 1990, idet der på det tidspunkt alene forelå et **tilbud** fra banken om en akkordaftale, medens en skriftlig aftale om akkord først blev indgået den 10. januar 1991, hvor skatteyderen accepterede bankens tilbud. Der skulle derfor ske begrænsning i retten til at fremføre underskud, jf. personskattelovens § 13 a, der har virkning for akkordaftaler, der er indgået den 27. december 1990 eller senere.

SKM2003. 226. LSR

En gældseftergivelse, der alene omfattede 48,52 % af den usikrede gæld, blev ikke anset for en samlet ordning, og gældseftergivelsen var derfor skattepligtig.

SKM2003. 545. LR

Ligningsrådet fandt, at en ændring af lånevilkårene på 2 lån i familieforhold var en væsentlig ændring af vilkårene, som medførte, at lånene måtte anses for indfriet i kursgevinstlovens forstand. De gamle lån måtte anses for indfriet ved stiftelse af 2 nye fordringer, som begge havde samme nominelle værdi, men som ikke skulle forrentes. Ligningsrådet fandt, at debitor opnåede en kursgevinst på gæld, såfremt lånene blev indfriet som anført. Det skyldtes, at de oprindelige gældsbreve var stiftet til kurs pari, medens de

nye usikrede, rentefrie gældsbreve ikke kunne anses for stiftet til kurs pari. Dermed blev de oprindelige gældsbreve indfriet med et lavere beløb, end de var stiftet til.

SKM2004. 265. ØLR

Et selskab havde i 1996 indgået en aftale med sit pengeinstitut, hvorefter pengeinstituttet alene kunne søge sig fyldestgjort i nogle nærmere angivne ejendomme, idet selskabet dog skulle betale et nærmere angivent beløb til pengeinstituttet. Det sidstnævnte beløb blev betalt. Ejendommene blev solgt ved købsaftale af 6. august 1997, og først på det tidspunkt kunne det konstateres, at pengeinstituttet ikke fik dækning for sit resttilgodehavende, og at selskabet derfor opnåede en gældseftergivelse. Landsretten fandt derfor, at gældseftergivelsen først kunne anses for sket i 1997, og der skulle derfor ske begrænsning af det underskud, der var opstået i 1997.

SKM2007. 502. SR

Da udbetaling fra en bonusordning i forbindelse med et ventureprojekt ikke kunne ske, hvis projektet blev afsluttet inden målopfyldelse, eller hvis medarbejderen døde inden dette tidspunkt, var retserhvervelsen udskudt, indtil det endelige bonusbeløb kunne opgøres.

SKM2007. 677. SR

Skatterådet fandt ikke, at fordringer, der i alt udgjorde 28.8% af debtors usikrede gæld, kunne betragtes som småkrav. Den største kreditors gældskonvertering af sin fordring på 67,7% af debtors usikrede gæld udgjorde derfor ikke en samlet ordning.

SKM2008. 420. BR

Byretten fandt, at det ikke kunne lægges til grund, at der ved ændring af renten var indgået en aftale om ændring vilkårene i et gældsbrev, som lå uden for de tilpasninger, som gældsbrevene efter deres indhold hjemlede, og et kurstab på det oprindelige lån kunne derfor ikke anses for realiseret

SKM2010. 95. SR

Skatterådet bekræftede, at en gældseftergivelse fra kapitalfonde var en samlet ordning og derfor skattefri. Skatterådet lagde vægt på, at 82 pct. af den usikrede gæld indgik i ordningen, og at det kun var småkrav, som ikke indgik i ordningen. De småkrav, der ikke indgik i ordningen og som ved afgørelsen blev anset for småkrav, udgjorde henholdsvis 3,47 pct., 7,17 pct., 6,36 pct. og 0,92 pct. af den usikrede gæld.

SKM2010. 303. SR

Skatterådet fandt, at den i sagen omhandlede gæld ikke blev nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor. Skatterådet lagde blandt andet vægt på, at der var tale om en aftale indgået mellem uafhængige parter, og at skyldneren skulle betale et nærmere angivent beløb månedligt, indtil han fyldte 70 år.

SKM2012. 257. SR

Skatterådet fastslog, at en opsplitting af et gældsbrev kunne ske uden skattemæssige virkninger.

SKM2012. 721. ØLR

Østre Landsret fandt, at den i sagen omhandlede fordring var nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor, og landsretten fandt derfor, at gældseftergivelsen var skattepligtig. Retten fandt,

at skyldneren evnede at betale sin forholdsmæssige andel af gældseftergivelsen. At der i forholdet mellem uafhængige parter gælder en formodning for, at en kreditor ikke nedskriver en fordring til en lavere værdi end fordringens værdi for den pågældende kreditor, kunne under disse omstændigheder ikke føre til et andet resultat.

SKM2017. 43. SR

Skatterådet fastslog, at en banks betingelsesløse tilsagn om at stemme for et eventuelt senere fremsat rekonstruktionsforslag, jf. konkurslovens §§ 13 d og 11 e, måtte sidestilles med en frivillig akkord. Banken ville afgive en erklæring herom, gældende i seks år. Skatterådet fastslog, at der skulle ske underskudsbe-grænsning i henhold til personskattelovens § 13 a.

SKM2018. 339. VLR (stadfæstelse af SKM2017. 68. LSR, der var en ændring af SKM2015. 435. SR)

En landmand indgik i 2012 forskellige akkordaftaler med sine hovedkreditorer. 3 af de 4 kreditorer fik en dividende på 10 %. Den fjerde kreditor – en bank – fik dividende med 2,59 % og var tillige berettiget til en andel af de eventuelle konjunkturbestemte prisstigninger på en række ejendomme, der måtte være indtrådt i 2017. Spørgsmålet i sagen var, om der i 2012 var indgået en aftale om akkord med den konsekvens, at landmandens adgang til at fremføre skattemæssige underskud skulle begrænses fra 2012, eller om aftalen på grund af betingelsen først havde virkning fra 2017, jf. personskattelovens § 13 a, stk. 5.

Landsretten fastslog indledningsvist, at hverken den omstændighed, at akkordaftalen var betinget af, at landmanden betalte den pantsikrede gæld, og af, at landmanden ikke afgik ved døden, i sig selv kunne begrunde, at aftalen efter personskattelovens § 13 a, stk. 5, først skulle tillægges virkning på et senere tidspunkt end ved aftalens indgåelse.

Landsrettens flertal fandt, at vilkåret om de konjunkturbestemte prisstigninger var en betingelse for bankens tiltrædelse af akkordaftalen. Videre fandt flertallet, at der var en reel usikkerhed om den endelige opgørelse af gældseftergivelsen, og at dette udgjorde en suspensiv betingelse i skatteretlig henseende, hvorfor der tidligst fra indkomståret 2017 kunne ske nedsættelse af underskud i henhold til personskatte-lovens § 13 a. Dermed kunne underskuddet ikke allerede begrænses fra indkomståret 2012.

SKM2019. 37. LSR (stadfæstelse af SKM2018. 35. SR)

En del af skatteyderens gæld blev omlagt til ansvarlig indskudskapital, der havde en lavere kursværdi end den oprindelige gæld, og endvidere kunne det ansvarlige lån indfries til kurs 50 i december 2021, såfremt visse betingelser var opfyldt.

Skatterådet og Landsskatteretten fandt, at skatteyderen havde erhvervet en kursgevinst ved omlægningen, men at gælden ikke blev nedskrevet til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor. Kursgevinsten var derfor skattefri, jf. kursgevinstlovens § 21, stk. 1.

Skatterådet og Landsskatteretten fandt, at omlægningen af en del af gælden til ansvarlig lånekapital med en lavere kursværdi medførte, at der skulle ske begrænsning i retten til fremførsel af uudnyttede underskud og kildeartsbegrænsede tab, jf. personskattelovens § 13 a, stk. 1 og 5.

Skatterådet og Landsskatteretten fandt, at de skattemæssige konsekvenser af, at det ansvarlige lån eventuelt vil kunne indfries til kurs 50 i december 2021, indtræder straks og ikke først ved indfrielsen til kurs 50.